

POLITIKOS ŽINIOS

SURADO DARBUS MILIJONUI ŽMONIŲ

Veik 30,00 žmonių buvo pasiūti dirbti per federalės darbdavystės agenturas Massachusetts valstijoje, tame trumpame laikotarpy kada agentūros pradėjo gyvuoti, pagal raportą suteiktą Walter C. Conroy, valstybės darbdavystės direktoriaus Jungtinių Valstijų darbo departamentui. Kitos agentūros dirbdamos su šiaja federale įstaiga ir visos veikiančios be jokių mokesčių vyrams ir moterims kuriems jie suranda darbus, sudaro viršminėtą skaičių veik tris kartus didesnį.

Direktorius Conroy aprašo apie šitą darbdavystės patarnavimą kurs pataiko į pat šio prislėgimo laiko širdį, kaip viena prezidento Hooverio ir dabartinės administracijos Washingtono žymiausių pasisekimą ir nuveiktą darbą. Prezidentas ir Darbo Sekretorius, William N. Doak, tai pareikšdami, pridavę naujos gyvybės federalei darbdavystės tarnybai, sutauptydami milijonus dolerių žmonėms be darbo ir tuo pačiu laiku suteikdami patarnavimą pramonės ir prekybos vadams, nes patarnavimas buvo už dyką ne tik darbininkui, bet ir darbdaviui.

Jungtinių Valstijų darbdavystės tarnybai pasisekė, pagal skaitlines kurias Conroy paskelbė, surast darbus 1,276,550 asmenims nuo baandžio 1-mos dienos 1931 m. iki birželio 30-tos, 1932 m. Šios tarnybos skyriai dabar veikia kiekvienoje valstijoje.

Direktorius Conroy raportas tęsiasi toliau:

"Negana to, plačiau paraginta ir praplatinta bendradarbiavimas su kitomis viešomis darbdavystės įstaigomis vedamosis valstijų miestų ir kitų piliečių agentūrų. Raportai iš Washingtono rodo, kad tame pačiame laikotarpy viešos darbdavystės agentūros veikdamos bendrai su federale valdžia surado progų del 1,263,320 žmonių. Iš viso sykiu Jungtinių Valstijų darbdavystės tarnybos ir kitos agentūros dirbančios sykiu surado dabar del 2,539,870 vyrų ir moterų.

Iki birželio 30-tos dienos, Massachusetts valstijoje surasta darbai del 29,446 žmonių. Kitos darbdavystės agentūros, kurios buvo vedamos valstijos, miestų ar labdarybės įstaigų ir gavo pagelbos nuo Jungtinių Valstijų, pasiekė 78,182 bedarbių. Tame skaitliuje įeina skaičius kuriam darbus surado Bostono nepaprastas komitetas apsupint bedarbius. Sudedant abu skaičius kartu, tiesioginė ir netiesioginė pagelba nuo balandžio 1-mos, 1931 iki birželio 30-tos dienos, 1932 buvo 107,628 žmonių kurie gavo darbus.

Federalės darbdavystės raštinės pasekmingsi veikia miestuose Fall River, Lawrence, Lowell ir Pittsfield. Dabar daromi planai toliau išplatinti tarnybą. Dar prie tiesioginio išrišimo problemos gavimui darbų pavieniams aplikantams, vedėjai ir jų stabas atydziai seka visus pramonės ir prekybos veikimus jų apylinkėse ir nuolatai buna prie užsiėmimo ir žino tuo budu kokios progos buna gavimui darbo ir ar gali ateity išsivystyti. Šie valdininkai kasdien asmeniškai suseina su darbdaviais, supažindina juos su patarnavimu ką šios įstaigos suteikia. Padaryti sąryšiai ir palaikyti su darbo organizacijomis, vaizbos butais, pramonės ir prekybos bendrovėmis, veteranų organizacijomis ir visuomenės valdininkais. Registravimo surašuose randasi darbininkų klasės nuo paprasto darbininko iki profesionalo.

Kova Del Bažnyčios

Meksikos Miestas. — Pranešimas iš Jalapa, Vera Cruz valstijos, sakė, kad vienas žmogus žuvo ir du sužeisti kovoje tarp "Cristeros" (bažnyčios remėjų) ir priešų arti Tuxpan.

ŽODYNELIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLISKĄ KALBĄ

Turėdamas kišeninį žodynėlį, sutaisyta pagal geriausį kalbamokslinį būdą be niekieno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityti ir rašyti. Kaina \$1.00

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

No. 42-ras

Tel. Dial 5-1094

WORCESTER, MASS., 15-tą SPALIO (OCT.), 1932 M.

Kaina 5 Centai

Vol. XVI

1,200 Angliakasių Pralaido Vieną Dieną Kalėjime

Taylorville, Ill. — Metinis "Viriden Kasyklos Skerdynių" kurie įvyko 1898 metuose, sukaktuvių minėjimas virto į bėgimą atgal, kada Tautinės Sargybos puikai suareštavo virš 1,200 streikuojančių angliakasių ir vėliau pralaido daugumą tiktai kada jie prižadėjo išvykti iš miesto. Vėlai po-pietų policija su dujomis išvaikė moterų ir vyrų parodą prie vieno iš Viriden zuvusių kapo, bet niekas nesužeistas.

Tukstančiai angliakasių su savo moterimis ir šeimynomis automobiliuose ir trokuose atvyko į Taylorville trečiadienio ryte imt dalyvumą paminėjime. Jie rado keturias Tautinės Sargybos kompanijas ir vėliau dar dvi kompanijos buvo pasiūtos skubiai iš Canton, šešiasdešimt mylių toľumo. Sargai padarė kratą susirinkimo svetainėje ir suareštavo apie 600 vyrų. Vėliau apie 600 daugiau vyrų numaršavo į teismą ir reikalavo, kad ir juos suareštuotų. Jų prašymas buvo išpildytas. Kada angliakasiai buvo užrakinti kalėjimuose jų moterys, dukterys ir seserys pasipuošusios baltais susirinko į parodą ir sustojo prie teismo, dainuodamos ir šaukdamos grąšinančiais žodžiais.

Didesnėji Manžurijos Dalis Partizanų Rankose

Mukdenas. — Iš čia skelbiama, kad Manžurijos partizanai po vadovystė generolo Su-Pen-Ven sukilo prieš Japonijos naujai pastatytą Mančukuo valdžią ir didesnę dalį Manžurijos paėmė savo globon. Dabar Japonija siunčia per Korea gerai apginkluotos 30,000 akriuomenės, kovai su sukilusiais Manžuriečiais. Sukilėliai apvaldė vakarinę dalį Barge, tarpe Cicikaro, Mongolijos ir Sovietų rubežiaus ir paskelbė ją nepriklausoma nuo Manžurijos.

Gi tuo pačiu laiku, kuomet japonai nauja kinus Manžurijoje, pačioje centralinėje Kinijoje reikiams dideli neramumai. Iš Nankingo pranešama, kad komunistų armijos skaičiuje 60,000 maršuoja ant Hankovo. Jas pasitikti išvažiavo vyriausias Nankingo valdžios kariuomenės vadas Ciangas-Kai-Sek.

Ispanijoj Pagerbė Kolombą

Madrid. — Žymų ispanų ir lotynų - amerikiečių diplomatų susirinko laike iškilmių prie Kolombo paminklo spalį 12-tą dieną. Elias Brache, ministeris iš Santo Domingo, padėjo vainiką ant paminklo.

Kaip Turi But Apšildomi Butai

Chicagos sveikatos departamentas paskelbė, kaip turi but apšildomi šeimynomis nuomojami butai apartamentiniuose namuose.

Butų apšildymas yra privalomas nuo spalio mėn. 1 d. iki birželio 1 d. Mažiausia šilumos temperatūra kasdien turi but: 6:30 rytą 60 laipsnių, 7:30 — 65 l. ir 8:30 — 68 laipsniai. Ši pastaroji 68 laipsnių šiluma turi buti per visą dieną iki 10:30 vakaro. Nakti gi, nuo 10:30 vakaro iki 6:30 ryto, šiluma gali buti arba nebūti.

Toks miesto tarybos praves-tas nuostatas ir jis privalomas. Tai reikalinga žmonių sveikatai.

NE TAIP BLOGAI BEDARBEMS MERGINOMS BERLYNE

Berlyno, Vokietijos, bedarbės merginos valgo pusryčius. Jos gyvena kaip ir stovykloje, gi jos dirba ukių darbus

Aviacijos Diena Wilkes Barre, Pa.

Wilkes Barre, Pa. — Spalį 16-tą Forty Fort Airporte įvyks Wyoming Klones Lietuvių Aviacijos Diena. Pakviesti ir pasižadėję dalyvauti pagarsėję lietuviai lakunai kapitonas Steponas Darius ir lakunas Stasys Girėnas, kuriuodu 1933 metų pavasarį rengiasi skristi iš New Yorko į Kauną. Ši Aviacijos šventė yra rengiama materialiai ir moraliai paremti jų skridimą, kuris, neabejojamai pakels lietuvių vardą amerikų ir viso pasaulio akyse.

Illinois Angliakasių Streikas Užbaigė

Edwardsville, Ill., sp. 9. — Naujoji angliakasių unija, Progressive Miners of America, čia pasirašė sutartį su nepriklausomomis kasyklomis ir daugiau kaip 6,000 angliakasių tuojaus sugryžo į darbą.

Neapykanta Lenkų Koridoriuje

Marienwerder. — Žemės ruožas žinomas kaip Koridorių buvo duotas Lenkijai suteikti jai laisvą priėjimą prie jurų. Tas savaime buvo kartus smugis Vokietijai. Lenkų koridorius atskiria Rytinę Prusiją nuo Vokietijos. Rubežiaus linija pasuka rytų link ir padeda penkis vokiečių kaimus po lenkams. Visuomet gyventojai pagal Koridoriaus rubežius yra nesantikoje, nuolat iškyla kivirčiai. Vokiečiai purtosi nuo lenkiško jungo gi lenkai, žinoma, tvirtina, jog šioji teritorija buvo viena kartą Lenkijos dalis. Jie vieną kartą net pareikalavo iš Vokiečių grąžinti jai visą Rytinės Prusijos provinciją kaipo Lenkijai priklausantią.

Rubežius nustatytas pagal Vistulos upę padaręs upę ne-naudingą susisiekimo arterija. Lenkai netaiso pylimus ir bile kurią dieną didesnė dalis žemės tarp Weissenberg ir Marienwerder gali but užtvindyta. Munsterwalde tiltas per Vistulos upę buvo sunaikintas lenkų du metu atgal del priežasties, kad mažai vartojama ir neužsimoka užlaikyti. Vokiečiai pastatė šį tiltą 1909 metuose ir kainavo virš \$2,000,000. Metai prieš tilto sugriovimą, daug tukstančių pėsčių, automobilių ir kitokių vežimų perėjo per tiltą.

Gyventojams prie rubežiaus buna daug vargo. Vienas uki-

ninkas, kurio žemė yra rubežiaus atskirta, kasdien kada eina apdirbt savo laukus, turi parodyt pasą lenkų rubežiaus policijai, kuri nuolat saugoja. Įvyksta visokių komplikacijų, nes rubežius dažnai pereina skersai ukės. Vieno vokiečio ukininko karvė paklydo, perėjo per liniją ir lenkų policijos sargai tuojaus suėmė. Kada ukininkas pasakė, kad ta karvė tuojaus atves veršiuką, policijantas sutiko sugrąžinti, jeigu ukininkas duos kitą karvę vieton sumintos. Kitame atsitikime, vokiečių ukininkas dirbo savo pievoje lenkų pusėje ir nuo jo reikalavo parodyt pasą. Pasas buvo švarke keleta pėdų toľumo, bet ant vokiečių pusės. Policijantas neleido jį sugryžt pasiimt svarką, tai žmogus turėjo keletą dienų išbut kalėjime. Kita kartą trys vokiečiai ėjo į upę maudytis ir užtai turėjo praleist tris savaites kalėjime. Visa atmosfera pripildyta neapykanta. Gali kilt susirėmimas tarp vokiečių ir lenkų sargų bile kada, nes Hitlerizmas gyvuoja ir jo pulkai perdaug turi nuo atkeršyti lenkams už vokiečių skriaudas.

Jeigu Francija neįsikištų, nėra abejonės, kad Vokietija nors ir dabartinėje padėty apsidirbtų greitai su Lenkijos armija ir atsiimt Koridorių. Bet toks bandymas tik pristatytų Franciją išvadoti Lenkiją ir tas, žinoma, tik reikštų Vokietijai nužemimą. Todėl Vokietija ima laiką. Kaip vokiečiai teip ir lenkai varo daug propagandos šiame klausyme.

Nubaudė Meksikos Bažnyčios Galvą

Mexico City, sp. 9. — Meksikos bažnyčios galva, arcivyskupas jezuitas Pascual Diaz, tapo nuteistas užsimokėti 500 pesų (apie \$155) pabaudos už peržengimą įstatymų apie kunigų registraciją.

Jis pirmiausia buvo pakviestas atvykti į policiją, iš kur jis tapo nuvežtas į teismą, kuris jį nubaudė. Jis buvo kaltinamas, kad jis laikė pamaldas, kuomet nebuvo užsiregistravęs, kas yra priešinga įstatymams. Einant Meksikos įstatymais, kiekvienas kunigas turi užsiregistruoti vidaus reikalų ministerijoje, kitaip jis negali skaitytis kunigų ir eiti kunigiškų pareigų.

Arcivyskupas Diaz teisinosi, kad jis manęs, jog esąs užsiregistravęs ir jei peržengęs įstatymus, tai jis tą padaręs nesą moningai, be jokio pikto noro. Arcivyskupas uždėta pabaudą užsimokėjo. Taipgi tuojaus kreipėsi į valdžią, kad jį užsiregistruotų, kaipo kuniga, kuris veda ištremito popiežiaus delegato arcivyskupo Ruiz y Flores nacionalę katedrą. Tik po užregistravimo arcivyskupas Diaz sugryžo namo.

Pabėgo iš Rusijos Karvės Oda Prisidengęs

Vilnius. — Lenkų kareiviai spalį 6 d. buvo labai nustebinti, kai iš Sovietų Rusijos atžygiavusi karvė pranyko, o jos vietoje pasirodė rusų studentas Wieslaw Hawrylowicz su karvės oda rankose.

Mat, iš Sovietų ne taip lengva pabėgt. Bet studentas Hawrylowicz sugalvojo gudrų būdą. Jis užsidėjo karvės odą ir Sovietų rubežiaus sargyba nepastebėjo, manydama kad vietoj karvės žmogaus buta.

Britų Pulkai Malšina Sukilėlius Airijoje

Belfast, Vakarinėje Airijoje. — Britų pulkai buvo skubiai pasiūsti į Belfast numalšinti naujus bedarbių sukilimus, po vakarykščio įvykio kada vienas žmogus buvo užmuštas ir virš trisdešimt žmonių rimtai sužeisti. Vakarinėje miesto daly, policija šaudydama iš ginkluotų karų galutinai nuramino miestą. Daug žmonių buvo suareštuoti ir gyventojam nebuvo valia išeit iš namų po 8-tos valandos vakaro. Trisdešimts sukilėlių buvo sulaukyti iki antradienio.

Kaikuriose miesto gatvėse sukilėliai buvo iškase apkasus ir policija prašė tų kurie arti gyveno, kad išpiltų. Galutinai policija pati turėjo atlikti tą darbą. Virš 3,000 policininkų ėjo savo pareigas toje vietoje kur įvyko sukilimai. Policijos viršininkai tiki, kad komunizmas yra neramybės priežastis. Apskaičiuota, kad yra 100,000 bedarbių Belfast distrikte.

"Amerikos Lietuvis" Skaitytojų Žiniai

Sekančią savaitę Pasaulinę Kariavusių Šalių Istoriją turėsim gatavą ir pasiūsim visiems mūsų skaitytojams, kurie "Amerikos Lietuvis" naujai užsirašė arba bent prailgino jo terminą. Virš minėta knyga yra paduota apdaryt ir ją bile dieną pasiūsim. Laukit, "Amer. Lietuvis" Adm.

SENAI LAUKIAMA
Valgių Gaminimo ir Namų Prižiūrėjimo
Knyga Jau Gatava
Joje Telpa Apie 400 Receptų Del Gaminimo Įvairių Valgių
Puslapių 173. Su paveikslais
Kaina su prisiuntimu \$1.00
Sveikatos atžvilgiu ta knyga turėtų rasti kiekvienoj Lietuvių šeimoj
Užsakymus siųskite šiuo adresu:
AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street — Worcester, Mass.

POLITIKOS ŽINIOS

"Šiaudiniai" balsai rodo į Rooseveltto pusę. Apklausimą žmonių, už kurį Kandidatą kas ketina balsuoti anglai vadina "šiaudiniu" balsavimu. Platus šiaudinis balsavimas visuomet gana gerai nuspėja ar parodo, kurion pusėn žmonės yra palinkę. Del prezidento rinkimų Literary Digest svaitraštis kaip pirmiau taip ir dabar veda platus "šiaudini" balsavimą, apklaudamas milijonus žmonių laiškais.

Iki pereinios savaitės pabaigos Literary Digest suskaitė 798,089 balsų ir iš šito skaičiaus 404,992 buvo už demokratų kandidatą F. D. Rooseveltą, 325,845 už republikonų kandidatą, H. Hooverį, 53,122 už socialistų kandidatą Thomas, 4,575 už bolševikų kandidatą Fosterį.

Šitas balsavimas iki šiol rodo didelį paaugimą balsų už demokratų kandidatą, o taipgi didelį paaugimą protesto balsų už socialistų kandidatą. Iš šito balsavimo taipgi matos, kad bolševikai Amerikoje turi neužmatomai mažą reikšmę.

Labai ženklavas yra Rooseveltto balsų paaugimas Californijoje, iš kur Hooveris paėina, Californijoje už Rooseveltą iki šiol yra paduota du kart daugiau balsų negu už Hooverį. Už Rooseveltą 35,873, o už Hooverį 16,402.

Taip jau ženkliva yra, kad sekamos republikoniškos valstijos griežtai pasuko Rooseveltto pusėn: Illinois, Indiana, New York, Ohio, Pennsylvania ir Wisconsin. Pereitais rinkimais didžiama balsų šitose valstijose buvo paduota už Hooverį. Dabar šiaudinis balsavimas rodo, jog šitose valstijose didžiama balsų bus paduota už demokratų partijos kandidatą F. D. Rooseveltą.

Lietuviai pietinėje Illinois dalyje smarkiai darbuojasi už demokratų partijos kandidatus, butent už Franklin D. Rooseveltą ir Suv. Valstijų prezidentus ir už teisėją H. Horner kandidatą į Illinois valstijos gubernatorių. Spalį 24 d. Harrisburge yra šaukiamas didelis lietuvių masinis mitingas.

Kankakee lietuviai taip jau turės politinį mitingą, kartu su kitomis tautomis, kur bus kalbama už Hornerį, kaipo geriausį kandidatą į Illinois valstijos gubernatorių.

Waukegane p. A. J. Sutkus, Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo prezidentas, daro daug pastangų del demokratų partijos laimėjimo. Waukegane p. Sutkus džiaugiasi labai didele įtėkme. Jo precinkte yra 600 balsuotojų ir pereinuose "primary" rinkimuose balsavo 403 demokratų partijai. Tas parodo, kad Sutkaus precinktas Waukegane gaultinuose rinkimuose bus 100 nuosimčių demokratiškas. P. Sutkus taip jau yra narys Rooseveltto vajuos Lietuvių Patarėjų Nacionalio Komiteto.

NAPOLEONAS I

JO GYVENIMAS ANT ŠV. ELENOS SALOS

Parašė

Jonas Katkus, atsargos leitenantas

JONAS KATKUS

(Tąsa)

Kad galėtum pažinti visapusiškai žmogų, reikalinga but psichologu. Užtenka sudrebėti vienam raumeniui, truputi pasikeisti balsui ir jau psichologas žino tave daugiau negu tu pats save. Apie tokius žmones psichologus kalbama, kad jie "kiaurai žmogų mato." Tokiu psichologu buvo Napoleonas. Sužavėti, pasitraukti kai reikia baimės įvairyti — niekas taip padaryti nemokėjo, kaip Napoleonas. Taip pavyzdžiui budamas dar nežymus generolas, Napoleonas tapo, kaip žinoma, paskirtas veikiančios Italijos armijos vadu. Jo žiniai buvo pavesti keli didelės pretenzijos generolai, kurie panorėjo jam padaryti ne labai malonų priėmimą. Istorikas Tenas taip apie tai pasakoja:

"Divizijų generolai, kurių tarpe buvo ir senas mušeika Ožero, šiuokštus, bet be galo narsus žmogus, labai aukšto ugio ir tokios pat apie save nuomonės, atvyko į armijos štabo būstinę su priešingu nusistatymu del atsiųsto iš Paryžiaus "Išsiokkelio". Ožero išanksto piktinosi, sudarė sau apie jį negerą nuomonę ir buvo pasiryžęs to "gatvės generolo" neklausyti. Be to ir visi kiti jį labai šnairiai žiūrėjo, nes jis visuomet buvo susimastęs ir laikėsi nuošaliai. Juos įvedė į būstinę. Bonapartė privertė savęs gana ilgai laukti. Generolų nepasitenkinimas ir murmėjimas buvo ne mažas. Pagaliau jis įėjęs su kardu bei kepure ant galvos paaiškino generolams savo sumanymus, atidavė įsakymus ir paleido. Ožero visą laiką tylėjo ir tik kada visi išėjo gatvėn, susigriebė ir baisiai pradėjo keiktis, kad tas mažas generolas, daug jam baimės įvarė. Jis jokiū būdu negalėjo suprasti, kad iš pirmo Napoleono žvilgsnio pasijuto juo nuslopintas.

Tas pats istorikas Tenas pasakoja, kad vėliau kai garbė dar padidino to žmogaus žavingumą, generolas Vandomas, persisunkęs iki kaulų revoliucionistas, šurkštus ir energingas vyras, pasakė vienam maršalui: "Mano brangusis, tas žmogus taip mane sužavėjo, kad aš jokiū būdu negaliu sau to išaiškinti ir tai tokiame laipsnyje, kad aš, nebijęs nei Dievo, nei velnio, artindamas prie jo, drebu kaip vaikas; jis galėtų mane priversti išlysti pro adatas ausi, kad po to mestis į ugnį.

Istoriko Segiuro atsiminimuose dar aiškesnių pavyzdžių paduoda:—

"Kautynėse ties Fridlandu (1807) siųsdamas Nėją atakuoti kairįjį rusų sparną Napoleonas paima jį aukščiau alkunės, atiduoda įsakymą akis į akį ir, kai Nejus pasisuko eiti, Napoleonas pastebi savo svitai taip kad jis girdėtų šitais žodžiais:

"Žiūrėkite, štai liutas!". Taip jis darė su atskirais žmonėmis. Dabar pažiūrėkim, kaip jis veikė į masę.

"1805 metais pasibaigus kautynėms ties Auterlico, nuvarginta Napoleono kariuomenė ramiai ilsėjosi. Nakčia Napoleonas išėjo patikrinti apsaugą ir vienam avanpostero bemiegantį sargybinių. Napoleonas pamėš nuo jo šautuvą, atsistojo sargybon. Kuriam laikui praslinkus pabudo sargybinis ir su didžiausiu išgascių pamatė savo vietoje imperatorių. "Prancuzijos sunau, tarė jam Napoleonas, tu pavargęs savo

tarnybą apleidai, bet Prancuzijos tėvas ją tavo vietoje tęsia". Tas faktas su sargybinium ir jo posakis savotiškai nušviestas paskyldo po visą kariuomenę. Kareivių supratimu, jis, imperatorius, visą laiką būdi, viską mato, ir nuo jo paslėpti nieko negalima.

Arba vėl. Dažnai apžiūrinėdamas savo kariuomenę, jis pavadina keletą, tarp daug tukstančių stovinių jiems panašių, kareivių pavardes ir paklausia, ar ne už tokius pasižymėjimus jie gavo "garbės legiono" ordenus, išanksto, gerai žinant, kad tik už paminėtus juo atsižymėjimus jie tuos ordenus gavo. Tai buvo priemonės, kuriomis Napoleonas veikė į kareivių mases ir tuo iššaukdavo didelį minios nusistebėjimą.

6.

Toks budas—veikti į masę per parrenkamus masėse atskirus žmones, nevisada yra pritaikomas, o kaip prie priešų masės, tai ir visai negalimas. Tada yra antras ir reiklia pabrėžti, kad tai net tikresnis įtakos budas, tai mušti mases vaizduote. Vaizduotė — baidi jėga ir baidi žmogaus silpnybė, ypač masėje, o dar labiau pavojui spaudžiant. Užtenka žmogui įsivaizduoti kad jis yra neapgalmas ir jis bus nenugalėtas, taipjau užtenka išsivaizdinti kad negali priešą įveikti — ir busi nuolat mušamas. Karo metu vaizduojami dalykai labai dažnai priimami už tikrąybę. Napoleonas gerai žinodamas tą jėgą, naudojo ją milijonus žmonių pavergti savo valiai. Štai pora pavyzdžių, kurie aiškiai rodo kaip Napoleonas mokėjo savo naujai naudotis taja didelės vaizduotės jėga.

Mušis dažniausiai prasidėdavo apie 5 valandą ryto. Napoleonas išsirinkęs netoli rezervo sau vietą, iš kur buvo didesnis akiratis į kautynių lauką, sekėdavo mušio eigą, vaikščiodavo, kalbėdavo su savo svita, priidamo pranešimus, siųsdavo įsakymus, o kai buvo reikalas tai ir papeikimus: duodavo paspirtį tik tiems, kurie kaip jis žinojo, be reikalo neprašys, bet dažniausiai visai neduodavo. Kautynės su visomis smulkmenomis tęsiasi iki 4 valandai po piet. Tuomet jis sėsdavo ant arklio — ir visi žinojo, kas tai reiškia: buvo ruošiamas paskutinis smugis. Rezerve pradėdavo šaukti "Tegyvuoja imperatorius" ir tas šauksmas persiduodavo į kautynių dalis, padengdavo visus kovos šauksmus ir kai prieidavo prie priešų, jų širdis apimdavo nerimastis, nes visoj linijoj buvo laukiamas smugis, ir kas galėjo žinoti, kur ir kaip jis bus daromas. Tuo būdu prieš suduodant smugį, Napoleonas prieš kariusuodant išlaikydavo didelę baimę 11—12 valandų, jį nualindavo fiziškai ir morališkai. Tuo paprastu, bet nuolat praktikuojamu, kaip jau sakytą, priešą jis nualindavo, gi savuosiuose sukeldavo neabėjotiną laimėjimą.

Kitas pavyzdys. 1796 metais kautynės ties Lonato buvo kalnuotoj vietoj, kur prancuzų ir austrų kariuomenės buvo išmėtytos. Bonapartas su savo svita ir nedidele kariuomenės apsauga netikėtai susitiko su 4,000 austrų rinktine, iš kurios tam tyčia prijogęs prie Napoleono vienas karininkas pareikalavo kad pasiduotų nelaisvėn. "Ar jūs žinote su kuo kalbate?

BITININKŲ DARBAI RUDENYJE

Peržydėjus visiems augalams, bitės nustoja nešusios medų. Bitininko pareiga apžiūrėti visus avilius ir persitikrinti, ar visos šeimos randasi tvarkoje ir ar galės lengvai žiemavoti. Pirmiausia reikia patikrinti avilyje, ar jame yra motina. Kiekviena šeima (spietys) tik tada gerai išsilaikys per žiemą, jeigu turės gerą, sveiką motiną. Mat, šiuo laiku kiekviena šeima ugdō jaunąją bičių kartą, kuri bus reikalinga vasario ir kovo mėn. atsiradusiam kirminui slauginti ir jį prižiūrėti. Jaunosios kartos tinkamas išsivystymas pareina nuo motinos. Svarbu, kad motina būtų sveika ir vaisinga. Jeigu avilyje yra labai silpna motina, iš kurios nieko gero negalima laukti, arba jeigu jos visai nėra, tada reikėtų tokiam aviliui duoti naują atsarginę, užvaisintą motiną. Kas jos neturi, tačia reikia tą šeimyną sujungti su kita silpnesne šeima, turinčia gerą motiną. Priešingu atveju šeimyna galės išmirti.

Antras svarbus darbas, tai tinkamas šeimos sustiprinimas. Žiemos laiką galės pakęsti ir laimingai susilaukti pavasario tik tokia šeima, kuri pakankamai bus stipri. Šeima stipri bus tuomet, jeigu bitės turės pilnai užėmusios 7 ir daugiau rėmų. Šeima kuri neužima ir penkių rėmų, žiemos nepakęs ir žus. Tokias silpnas šeimas reikia sujungti po dvi į vieną avilį. Šiuo atveju pirmon eilėn jungiam bėmotę šeimyną su turinčia gerą motiną. Jeigu abi šeimos turi motinas, tada jungiant kruvon, silpnesnė motina nužudoma. Jeigu bityne randasi keletas silpnų šeimynų, o bitininkas nenorėtų perdaug mažint apgyvendintų avilių skaičiaus, tada galima tas silpnas šeimas žiemos laikui (pavasarij) jas vėl išskirstom į atskirus avilius) pernešti į specialų bendrą avilį. Toks avilys yra daug ilgesnis už prastą vienos šeimos avilį. Tame avilyje darome kelias pertvaras. Pertvaros atidalomos plonutėmis lentelėmis ar dar geriau tankia vieline (dratine) sienele. Kiekvienoje pertvaroje turi sutilti visa silpna šeima. Lakos kiekvienoje pertvaroje daromos iš priešingos pusės. Bendras avilys tuo naudingas žiemos metu, kad jame perveštos kelios silpnos šeimos jį gerai apšildo. Jeigu avilyje randasi silpna šeima, tada ji žiemos metu turi gaminti daug šilumos, kitaip sušals. Kad būtų daugiau šilumos, bitės turi daug sunaudoti medaus. Kai jos esti priverstos "valgyt" daug medaus, tada labai nusilpnina savo vidurius ir pradeda sirgti "pelešių" liga, kuri gali lengvai sunaikinti visą šeimyną. Bendrame avilyje kelios šeimos, užimdamos visą avilį, daug mažiau reikalingos šilumos, nes bendrai gamina vienam aviliui. Bet reikia atsiminti, kad avilyje nebūtų ir per daug šilumos, kad nebūtų "dušna". Nes tada bitės atidaro medaus narvelius, atidengia medų, kuris suvergia esančią avilyje dregmę ir pradeda fermentuotis, rugti. Toks medus bitėms irgi nesveikas, nes nuo jo labai greit suserga "pelėsiais".

Trečias svarbus darbas, tai apskaitymas, kiek bitėms palikt žiemos laikui medaus. Pirmiausia reikia apskaityti, kiek medaus avilyje randasi. Žinome, kad vienas rėmas, jeigu jis yra visas užpildytas medumi ir narveliai (akutės) užlipdyti, turi 3½ kg. medaus. Jeigu narveliai neužlipdyti, tai tokiame rėme yra per pus mažiau medaus (1½ kg.) Vienai šeimynai reikia žiemos laikui palikti maždaug apie 12—14 kg. medaus. Iš to galima apskaityti ar avilyje randasi pakankamai medaus ar ne. Bendrai, reikia stengtis palikt medaus geriau daugiau, negu mažiau. Šiuo atveju bitininko gobsūmas gali but labai kenksmingas, nes užsitęsęs žiema, bitelės gali išmirti badu, o jeigu ir išsilaikys, tai bus labai silpnos ir ateinančią vasarą priinės labai mažai medaus. Jeigu bitininkas patyrė, kad medaus avilyje randasi permaža, tada tučiuojau turi jo duoti keletą rėmų. Jeigu medų duos vėlai, tada bitės nesusėps užlipinti medaus narvelių; atidarytas gi medus prarugsta ir labai kenkia bičių sveikatai. Bičių dirbtinam penėjimui geriausia tinka siropas iš cukraus, kuris turi but gan tirštas (5 kg. cukraus ir 3 litrai vandens.) Ge-

ATVIRUTĖS

Pasiskubinkit Jas Isigyti

Kazimieras G. Lukšys ką tik buvo sustojęs Worcester (Mass. valstijoje) ir rodė iš Lietuvos krutamus paveikslus. Vėliau buvo užėjęs į Amerikos Lietuvis knygyną ir paliko atviručių iš įvairių Lietuvos miestų. Atvirutės puikiai nufotografuotos ir vaizduoja gyvus žemiau talpinamus Lietuvos vaizdus iš sekančių vietų:

Airiogalos	Laukuvos	Sidabravo
Alytaus	Lazdijų	Sintautų
Anykščių	Leipalingio	Skapiškio
Aukštadvario	Lelių	Skavidvilės
Balbieriškio	Leliunių	Skirsnemunės
Betygalos	Liškevos	Skuodo
Birštono	Mariampolės	Slavikų
Biržų	Mazūnių	Stakiškio
Butrimonių	Meškučių	Stulgių
Čekiškės	Miraslavo	Svedasų
Daugų	Mosiedies	Šiaulių
Ežerėnų	Naumiesčio S. A.	Šilavos
Garliavos	Naumiesčio T. A.	Šilalės
Girkalnio	Nemakščių	Švėkšnos
Grinkiškio	Onuškio	Taujėnų
Griškabudžio	Pakražantės	Tauragės
Jezno	Pakruojo	Telšių
Joniškėlio	Palangos	Tirkšlių
Joniškio	Palūmės	Tytavėnų
Josvainio	Pandelio	Udrijos
Jurbarko	Panemunelio	Ukmergės
Kaltinėnų	Panevėžio	Utenos
Klaipėdos	Papilės	Vabalninkų
Kamajų	Pasvalio	Vadoklių
Kartenuj	Pilviškių	Varėnos
Kauno	Plungės	Veisiejų
Kazliškio	Prienų	Veiverių
Kazlų Rudos	Pumpėnų	Veliuonos
Kėdainių	Radvižiškio	Viduklės
Kelmės	Ramygalos	Vikšnių
Klaipėdos	Raudenų	Vilkaviškio
Kražių	Rokiškio	Vilkijos
Krekenavos	Salakų	Vilniaus
Kretingos	Salantų	Virbalio
Kuršėnų	Sedos	Višakio Rudos
Kvėdarnos	Seriųj	Žagarės
	Seredžiaus	Žemiu

Norintieji įsigyti kaikiuriuos iš viršui sužymėtų vaizdų, gali juos gaut Amerikos Lietuvis Knygynne sekančių patvarkymu: Kas prisiūs 50c, tas gaus 6 vaizdus atvirutėmis; kas prisiūs \$1.00, tas gaus 12 vaizdų. O kas prisiūs \$2.00, tas gaus 25 vaizdus atvirutėmis. Kreipkitės sekančiu adresu:

Amerikos Lietuvis Knygynas

14 Vernon Street

Worcester, Mass.

rai yra duoti siropui kiek druskos (ji saugoje siropą nuo rugimo) ir bent pusę kg. medaus (jis saugoja siropą nuo sucukrėjimo).

Penėti reikia vakarais. Negalima penėti perdaug, nes tada bitės išsivaizdina sau, kad lauke atsirado maisto, kas motiną paskatina kirmį gaminti, o tas yra labai blogai. Be to, atliekant rudens darbus, reikia stengtis, kad neužpultų bitės "plėšikai". Todėl negalima ilgai laikyti atidarytų avilių, negalima palikti rėmus su medumi ilgesniam laikui ore prie avilių, negalima mėtyti atlužusių vaško su medum gabalų ir t.t. Rudenį bitės ypatingai ir dažnai vienos kitas užpuola ir prisidaro sau, o kartu ir bitininkui daug nuostolių. Jeigu gi užpuolimas prasidėjo, tada tučiuojau reikia sumažinti lakas, bites apmokyti ir perstatyti avilius. O jeigu ir tas nepadėtų, tada užpultą avilį reikia paslėpti, pastogėn ar į kokią patalpą.—M. A.

Naruševičiaus Eilės

AŠ NORĖČIAU LAISVAI PLAUKTI

Aš norėčiau laisvai plaukti ir pasiekti tokią šalį, kur galiosios ašarėlės iš akių riedėtų negali. Toj šalyj ašai norėčiau pasisemti įkvėpimo ir įgyti, kas brangiausia— Tai vaistų nuo nuliudimo. Aš norėčiau pasiekt vietą, kur ramybė viešpatauja, kur visi jaučias laimingi, kur viens kitam nevergaujau. Kur tik einu, kur keliaunu aš ne pirmas, paskutinis, Greit su manim visur seka Nuliudimas begalinis. Visur liudna, visur šalta, Visur kelias užpustytas. Visur vargas viešpatauja, O ne šviesus laimės rytas, Mus gyvenimas pasaulij Platus klonis ašarėlių, O ne žavinčių, malonių Saldžios laimės žiburėlių.—

GYVENIMAS — TAI YR' MO-KYKLA

Gyvenimas, tai yr' mokykla, O visi žmonės mokiniai. Nuo pat jaunystės lig senatvės Męs jote mokomės tikrai. Ir niekuomet pabaigt negalim Ir nepabaigsim niekadoss. Tai yr' mokykla, kurioj mokslas Neturi niekad pabaigos. —

JUOKAI

SLAPTOSIOS POLICIJOS ŠUO

— Pirkau šunį. Sakė, jis policijos šuo. Bet, bestija, visai neloja.

— Tai bene bus tik jis buvęs slaptosios policijos šuo.

PAS DAKTARĄ

— Tamstos sveikatos stovis žymiai pagerėjo, — sako daktaras lioniui, — širdis veikia daug normaliau. Tiesa, tamstos kojos kiek sutinosios, bet tai niekis, aš dėl to nei kiek nesirūpinu.

— Ponas daktare, jei tamstos kojos būtų sutinosios, tai ir aš nei kiek dėl to nesirūpinčiau.

NEREIK KLAUSYTI

Tėvas: — Visi žmonės privala mirti, kai tik Dievas pašaukia.

Sunus: — Tėveli, kai tave Dievas šauks, tai apsimesk kad negirdi.

JAU SENIAI PAŽISTA

Policininkas atvedė pagyvenusį pilietį, kiek iškaušusį į nuovadą.

— Atsargiai, tėvai, čia laiptai! — sako policininkas, įėjęs į apytamsį prieangį.

— Buk, tamsta ramus! Aš tuos laiptus žinojau, kada dar tamsta trumpas kelnaites nešiojau.

IEINA IR ISEINA

— Jei ką pasakysi vyrui, tai jam pro vieną ausį įeina, o pro antrą išeina.

— Teisybė — atkerta antrasis — Bet jei ką moteriai pasakysi, tai jai įeina pro abi ausis, bet tuoj pro burną išeina su pagrazinimais.

Nebus Daugiau
UŽKIETEJIMO
DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES
PIKTUMO
Greitą Pagelbą Naudojant
Pepsinic Seltzer
Kad gavus tikrą produktą,
nunešk šį skelbimą vaistininkui
Rašyk
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
GAUSI SAMPELĮ DYKAI

Amerikos Lietuvis

The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. \$1.50 In Foreign Countries..... 2.00 Single copies 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V. \$1.50 Užsieniuose—Lietuvoje..... 2.00 Atskiri egzemplioriai..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

LAIKRAŠČIŲ GNIAUŽIAMAS SKANDALAS

Pastaruoju metu Chicago lietuvių tarpe iškilo nepaprastas skandalas, kurį mūsų laikraščiai stengiasi kiek galėdami užgniaužti.

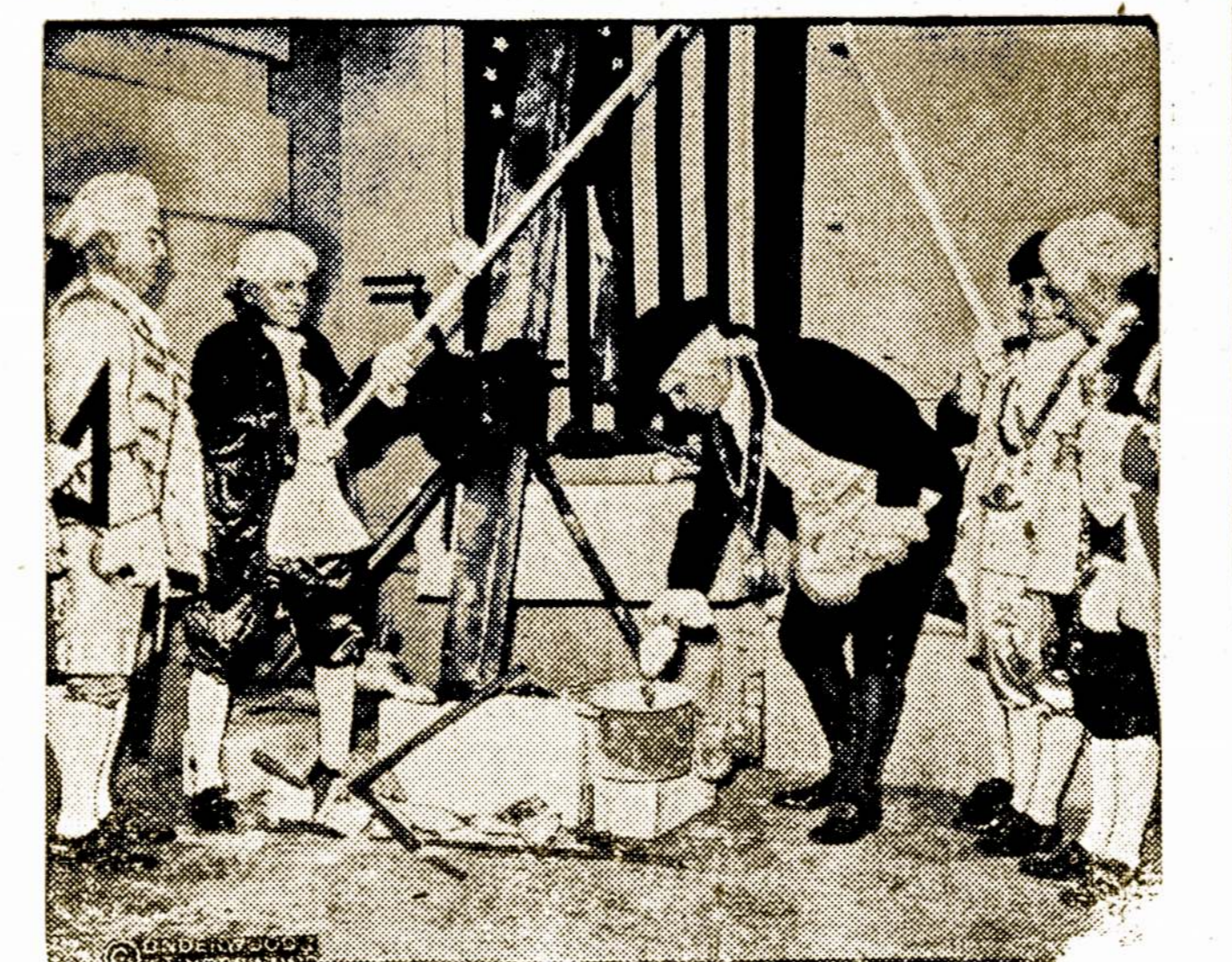
Apie du mėnesiai laiko atgal iš-po nakties pranyko plačiai žinomas lietuvis rylesteitininkas ir žymus katalikų visuomenės darbuotojas Povilas Baltutis, kuris apie treji ar ketveri metai atgal gavo iš Chicago Tribune laikraščio \$50.00 dovana kaip mandagiausias Chicago biznierių. Jo prapuolimo priežastimi buvo ne žmogvagiai kokie, o jo paties klientai, pasitiekę juosiuo daugiau kaip patys savimi. Jie turėjo su juo įvairiausių reikalų — pinigų per jį siuntę, laivakortes iš jo pirkto ir per jo rankas plaukę jį pinigai tukstančiais. Ant galo jie pamatė, kad jis juos apvylė. Jų pinigai, patekusių į jo rankas dažnai nueidavo ne ten, kur jie buvo skiriami. Vienas tokių apsvylusių buvo važiuojantis lietuvis, palikdamas jam \$5000., kad jis pasiųstų juos jam į Lietuvą, kuomet jis ten nuvyks. Iš tų jis sulaukė tik vieną tukstantį, kiti \$4000.00 pasilikę pas Baltutį. Nesulaukdamas jų, jis sugrįžo Ameriką, kad per teismą išreikalauti juos iš jo. Bet jam čia atvažiavus, Povilo Baltutis liko tik pėdos. Jo paties jau nebuvo. Jo likusioji žmona, klausama nuskriaustų jo klientų, pasakodavo jiems, kad jis kažkur išvažiavo su reikalais ir po dienos kitos sugrįžo. Bet jau du mėnesiai praėjo, o jo žmona vis pasakoja einantiems iš kantrybės klausinėjams tą pačią pasaką, kad jis netrukus sugrįš.

Šių jo nuskriaustų žmonių skaičius yra toks didelis ir jų susirūpinimas yra toks aiškus, kad visos Bridgeportas yra pilnas pasakojimų apie visokias sukybes, kurias tas mandagiausias Chicago biznierių yra padaręs ne tik savo klientams, o ir geriausiems savo draugams. Bet mūsų laikraščiai, kurie viską gerai žino, kas dedas Lietuvoje ir smulkmeningiausiai apipasačioja Smetonos letenos sunkumą liaudžiai ir Bažnyčiai, apie Voldevaro "vagystes" ir kitus tolygius "baisius" dalykus matomai, nieko o nieko nežino, kas dedasi po jų pačių nosimis. O tie dalykai, kurių jie nemato, ar apsimeta nemata, visai nėra smulkūs. Baltučio kaimynas, departamentinės krautuovės savininkas H. Beck pasakoja, kad Baltutis jam sakęs šiais depresijos laikais padaręs per \$10,000.000 pelno į metus. Ir sprendžiant iš jo nuskriaustų žmonių nusiskundimų, tenka pasakyti, kad jo pelnas iš pasilaikytų žmonių pinigų turėtų siekti daugiau kaip tiek.

Kiek jis suglemė žmonių pinigų, sunku pasakyti. Nuskriaustieji spėja, kad jis pasišlavė \$30,000.00. Tačiau jo gerai ir gudriai išreklamuotas vardas ir jo biznio platumas galėjo duoti jam daug daugiau. Taigi nuostoliai vietos lietuviams yra dideli. Bet mūsų spauda apie juos tyli. Tyli "Draugas". Tyli "Naujienos". Tyli "Vilnis". Kad "Vilnis" tyli, tai tiesiog nesuprantama. Tai visai nenatūralus dalykas. Šitas mūsų nenoramas organas paprastai mėgsta iš mažiausios "buržuajinės" adatos kaupinę vežimą priškaldyti. Šitame gi atsitikime jo lupos visai užčiauptos. Aš netikiu, kad Baltutis būtų juos papirkęs ir todėl jo tylėjimas yra visai nesuprantamas. Bet kitus du mūsų spaudos organus visai lengva suprasti, nors negalima išteisinti. Taip, pav., yra pasakojama, kad į šitą Baltučio skandalą yra įsivėlusių ir daugiau žmonių. Tarp jų esąs ir stambus "Naujienų" B-vės šulas. Kadangi šitų skandalininkų buta nutarimo padaryti vieną Baltutį atperkamuojančių ozių, tai "Naujienų" tylėjimas būtų visai aiškus ir suprantamas, jei tas pasakojimas yra teisingas. O jei ne, tai kas gi kitas verčia tą mūsų liaudies "užtarytoją" tylėti? Mažne tas pats dalykas yra su "Draugu". Pasirodo, kad jis tas Baltučio šunybės žinojo jau du metai atgal, kada misjonierius Augustinas Dirvelis siuntė

kad žengt pirmyn su progresu pradėjo grįžti atgal vežio metoda. Apgalėtina. Bet tai jau toks jo likimas.

Vašingtonas Vėl Padeda Kampinį Akmenį

Su tais pačiais įrankiais, kuriuos naudojo Prezidentas Jurgis Vašingtonas 139 metai atgal, buvo atnaujintos ceremonijos pastatymo Jungtinių Valstijų sostinės kampinio akmenio Vašingtone. A. Ernest Tate atliko Vašingtono rolę.

per Baltutį \$2000.00 ir jie užkliuvo Baltučio kišeniui. Mat, kun. Dirvelis, budamas Chicagoje, buvo apsisostojęs pas Povilo brolių, kun. Baltutį ir savo surinktus čia pinigų siųsdamas Kretingon, iš mandagumo pasiuntė per Baltutį. Kada sugrįžęs lietuvis, pasiųstų pinigų nesulaukė, tai kreipėsi į "Draugo" Administraciją, prašydamas iškolektuoti iš P. Baltučio minėtus jo pinigų. Tačiau toji, turbūt, nematydama galimybės tą padaryti, atsakė jam daug mažai taip: "Broli Kristujai, jei nežinojai apie Draugą" siųsdamas savo pinigų, tai išsikolektuok juos dabar pats."

Bet šitą pasakę savo "broliui" Kristuje, savo laikraštje jie nieko nepasakė apie tokią Baltučio elgesį, leiddami jam toliau varyti savo nesvarų biznį ir tyli lupas sučiaupę net dabar, kuomet atmosfera darosi jau nepakendama.

Ar tokis darbas yra krikščioniškas, tai sunku laukti, kad

"Draugas" turėtų drąsos tą tvirtinti. Bet jis sakosi atstovaujantis krikščionybės idėją. Kur čia teisybė?

Prie to turi pridurti dar daugiau.

Pralotui Krušui sugrįžus iš Europos, buvo suruošta jam šv. Jurgio parapijos svetainėje pagerbimo vakarienė. Ir šitos puotos rengėjai neturėjo gėdos, ar supratimo pasodinti tarpe garbės svečių ir pabėgusio nuo apgautų žmonių Povilo brolių kun. Baltutį, kuris turėjo drąsos ten atsistėti ir, atėjus eilei, kalbėti į kitus svečius. Ir charakteringa yra tas, kad jam pabaigus savo kalbą, klausytojai tylėjo kaip žemė — nei vienas jam nesuplėjo. Tas reiškinys, jei jis ką pasako, tai tiek, kad žmonės pradeda matyti, jog ne viskas yra jų labai, ką jų vadai jiems siulo. Ir, reikia tikėtis, kad jie netrukus supras, jog ne žmonės turi tarnauti savo vadams, o vadai savo žmonėms.

Nemuno Brolis

Kada Didžiunai Kalba ir Mažųjų Tautų Lygsvara Nusiginlavimo Konferencijoje

Lietuvos Aido 214-to numerio straipsny Kada Didžiunai Kalba ir Mažųjų Tautų Lygsvara nusiginlavimo Konferencijoje, pateikiama abelna mintis ką niktukai reiškia tarpe milijonų — tarpe didžiųjų pasaulio valstybių, kurios pereito mėnesio pabaigoje (rugšėjo 21-mą) susirinko posėdžiaut Zenevoj (Šveicarijoje) pirmininkaujant Hendersonui.

Paskutinėmis dienomis nusiginlavimo reikalų atmosfera yra labai sujūdinta, audringa. Ji sujūdo todėl, kad vienas iš pačių svarbiausių konferencijos dalyvių, butent, Vokietija, rugpiucio 29 d. padarė didžiiosios valstybės savo pranešimą, pareikšdamą nusiginlavimo srityje reikalaujanti sau teisių lygybės, — vadinasi, neigdama Versalio sutarties V-tą skyrių, kurio nuostatais Vokietijos apsiginlavimas yra gerokai aprėžtas.

Į vokiečių pareiškimą iš rugpiucio 29 d. atsakė prancūzai rugšėjo 10 d. gana ramiu ir mandagiu tonu, bet neatsisakydami nuo savo tradicinių pažiūrų į nusiginlavimo reikalus. I-talioji tuojau pasigirdo balsu, net ir iš paties Mussolini lupų, kurie vokiečių reikalavimus parėmė. Nekantriai laukta Didžiiosios Britanijos vyriausybės atsakymo. Dar to atsakymo nesulaukusi Vokietijos vyriausybė oficialiu raštu Zenevoje pasiskubino pranešti, kad jos atstovai, kol apsiginlavimo srityje Vokietija su kitomis valstybėmis neturi lygių teisių, nusiginlavimo konferencijos biuro posėdžiuose nedalyvaus.

Bet štai pereitą sekmadienį, rugšėjo 18 d. vokiečiams buvo i-teiktas anglų atsakymas ilgesnio memorandumo forma. Tas anglų atsakymas daug ką nustebino. Jis itin smarkiai nustebino vokiečius, kurių daugumas manė, jog Vokietijos užsienio politiką reikia vesti pasiremiant Prancūzijos—Anglijos priešgimnais. Anglų memorandumas šaltu vandeniu apipylė galvas visiems, kurie taip galvojo, kurie spekuliuo anglų—prancūzų politiniu nesutarimu. Itin nustebino vokiečiai, nes anglų atsakymas dėl vokiečių reikalavimų lygybės teisių apsiginlavimo srityje išėjo daug griežtesnis ir

aiškesnis, negu buvo prancūzų. Visi Versalio sutarties saugotojai, ypač prancūzai ir lenkai, anglų atsakymu pasirodė esą be-galo patenkinti, tiesiog sužavėti. Iš tikrųjų, šis Didžiiosios Britanijos vyriausybės žygis buvo lyg ir nelauktas, netikėtas, turint galvoj per eilę paskutinių metų Anglijoj pasireiškusias kai kurias germanofiliskas sroves.

Anglų atsakymas vokiečiams tikrai yra griežtas, visai neįvytiotas ir šilkus. Iš jo aiškiai matyti tam tikro pasipiktinimo, kad kaip tik visuotinio nusiginlavimo konferencijos metu Vokietija reikalauja sau teisių daugiau apsiginluoti, visai nelaukdama net tos konferencijos vaisių, — vadinasi, iš anksto nieko gero iš tos konferencijos nesitikėdama, iš anksto ją smerkdama ir tuo pačiu suduodama jai didelį smugį. Tuo tarpu pats didžiųjų valstybių prestižas reikalauja, kad ši konferencija bent šiokių tokių, jei ne materialinių, tai bent moralinių išdavų priegtų. Didžiųjų valstybių prestižas ir garbė yra surišti su šios konf. pasisekimu arba nepasisekimu. Visas pasaulis žino, kad jos čia yra svarbiausios ir beveik vienintelės lėmėjos. Todėl joms ir nepatinka, kad Vokietija čia pasiskubino įvykiams už akių užbėgti. Todėl Didžiioji Britanija vokiečius, taip sakant, griežtai pasodino į vietą.

Anglų atsakymas vokiečiams labai nepatinka. Dar labiau jiems nepatinka, kad Anglija šį kartą taip aiškiai stoja Prancūzijos ir jos sąjungininkų pusėje, kad taip aiškiai pasisako už Versalio sutarties V-to skyriaus palaikymą. Anglų atsakyme aiškiai pasakyta: "Tikroji buklė, pasiremiant Versalio sutartimi, yra toji, kad V-toji dalis dar tebe-palieka rišanti, ir ji išsamosios jėgos gali nustoiti tik susitarimu". Savaiame suprantama, kad anglų nota vokiečiams nėra tai ultimatumas, o tik labai rimtas įspėjimas. Taip pat savaiame suprantama, kad dabartinė Vokietijos vyriausybė joku būdu negalės po šio atsakymo stalgą pakeisti savo linija ir nueiti į Kanosą. Savo vidaus politikos sumetimais Papeno vyriausybė

turi itin ginti savo prestižą, — vadinasi, ji negali pakeisti savo taip aiškiai pasirinktos linkmės apsiginlavimo srityje. Kas iš to viso sudaro?

Visų pirma nusiginlavimo konferencijai Zenevoje vokiečių nusistatymas ir jų laikysena yra labai rimtas įspėjimas, yra tai tikras "memento mori". Be Vokietijos dalyvavimo ir sutikimo negali būti kalbos apie koki nors nusiginlavimą. Iš antros pusės šis rimtas įspėjimas arba, galima sakyti, net grasinimas gali paskatinti pačius konferencijos dalyvius, ypač didžiiasias valstybes padaryti ypatingų pastangų, kad konferencija pavystų, kad ji neišsiskirstytų be jokių rezultatų. Todėl netiesioginiu būdu vokiečių žygis nusiginlavimui galėtų ir į gerą išieiti, žinoma, su sąlyga, jei bus surastą formulė, kuria Vokietija galės būti pritraukta prie bendrojo stalo.

Šitaip paaiškėjęs ginklavimosi klausimas ir sąryšy su juo didžiųjų valstybių politiniai nusistatymai ryškiai apšviečia dabartinę tarptautinę padėtį, parodo, kas su kuo ir kuriais klausimais eina išvien, kur reiškiama pusiausvyros bloku susidarymo žymės. Tiesa, kol kas nieko galutinai aiškiaus dar nematyti. Aiškus tik tai vienas dalykas, butent, kad tautos labai bijo karo, bijo būti netikėtai užpultos

KAIP ATGAUT NEUŽMOKETĄ ALGĄ?

Beveik kiekvienoje valstijoje darbininkų algos pripažintos kaip pirmos skolos kurios turi būti išmokėtos. Netik Legalės Pagelbos Draugystės įvairiuose miestuose šioje šalyje, bet ir kitos organizacijos yra gatavos pagelbėti žmonėms atgauti algas, kurios jiems priguli. Bet tos organizacijos tik gali pagelbėti kuomet pats darbininkas gali pristatyti tokius reikalingus faktus, kurie reikalingi atvesti aną partiją į teismą.

Visų pirmiausia reikia darodyti kad sutartis sulaužyta. Alga yra pasirta pinigų suma, kurią darbdavys sutinka mokėti darbininkui pagal paskirtos ratos — ant mėnesio, savaitės, dienos arba valandos, arba net tik už atliktą darbą. Kaslink algos sumos, tai darbininkas ir darbdavys sutiko kiek bus mokama prieš darbininkui einant dirbti. Ta sutartis tarpe darbininko ir darbdavio gali būti abiejų tik suprasda, arba gali būti pagal unijos ratos mokama. Bet turi būti sutartis. Yra svarbus dalykas ta sutartis. Nes daugelį sykių darbininkas stoja prie darbo tik kuomet darbdavys jam pasako "eik dirbti, viskas bus prižiūrėta," ir kuomet išdirbęs pilną savaitę gauna per mažai pinigų, ką gali daryti? Tokis darbininkas negali nieko daryti. Kur jo darodymai ir koki tie darodymai? Darbininkas neturi dirbti po toki aplinkybių. Pradėk darbą tik kuomet pilnai sutikta koks darbas ir kiek pinigų gausi. Šiandien unijos daugumoj atsitikimų nustato algas, bet gaila, kad žmonės ir prie tų ratų neprisilaiko.

Ir pilnai reikia sužinoti apie reikalavimus už virš-laikį. Jeigu darbininkui mokama alga pagal valandas, tai nėr reikalo rūpintis apie virš-laikį, tik jeigu būtų aukštesnė rata del nekurių valandų, (naktimis, šventadieniais ir sekmadienomis). Klausimas pakla ar žmogus pasamdytas ant paskirtos sumos į dieną, savaitę arba mėnesį, kaip atsitiktikas nebūtų, gali reikalauti virš-laikio. Vėl toki sutartis gali būti ryški arba suprasda. Darbininkas neturi pasilikti prie darbo po valandų jeigu žino arba girdėjo kad kitam darbininkui buvo už tokį darbą mokėta.

Kitas svarbus dalykas yra — "žinok kas tavo darbdavys". Užklaudami daugybę svetimtaučių randame, kad jie nežinojo kas buvo darbdavys. Jeigu nori gauti neužmokėtos algos yra labai svarbu žinoti vardą ir adresą savo darbdavio. Legalė draugystė negal vesti provas darbininkų, kurie nežino darbdavio vardu ir adresu. Daugelį sykių darbininkas tik žino kad nori skusti Juozą, Myką, arba Povilą. Darbininkas tuoj gali nuu kitų darbininkų sužinoti darbdavio vardą ir kartais adresą.

Nėr užtektinai tik žinoti "bosą". Nes šiandien "bosai" nėr darbdaviai, kartais tik prižiūrėtojai arba formonai. Darbdavys gali būti asmenis, bendrovė arba korporacija. Ir

ir dėl šios priežasties bijo nusiginluoti. Bijo pačios didžiiosios, turtingiausios ir galingiausios tautos. Ką bekalbėti apie mažas, silpnas, neturtingas, kurios ir labiausiai norėdamos niekada nepajėgės naujoviškais, pabrangiškais ginklais apsiginluoti! Jos visos jau savo prigimtimi yra taikos ir nusiginlavimo šalininkės, nes didelių ginklų našta joms yra nepakeliamas. Deja, ne mažosios tautos ir valstybės, nors ir turėdamos savo balsą bendrūose tautų susirinkimuose, gali taikos ir karo klausimus nulemti. Šie klausimai yra didžiunų rankose!

Kaip mūsų visuomenė turėtų žiūrėti, kada tarp savęs kalbasi ir ginčijasi arba net susikerta didžiiosios valstybės? Kuriai pusei mes turime reikšti savo prietį, žinoma, su sąlyga, jei bus surastą formulė, kuria Vokietija galės būti pritraukta prie bendrojo stalo. Žinokime, kad tiek mūsų simpatijos, tiek antipatijos kuriai nors susiginčijusiai pusei negali nieko nei padėti, nei pakenkti. Mums turi patikti visi tie žygiai, kurie veda į taikos, į tikros ir teisėtos taikos stiprinimą. Nors labai galings veiksnys yra vadinamas tautų egoizmas, bet tikėkime, kad naujaisiais laikais dar didesnis už jį darosi kulturingųjų tautų solidarumo reikalingumas.

skirtumas tarpe tų yra svarbus, nes procedūra kolektuoti pinigų nuo kolekavimo pinigų nuo korporacijos arba bendrovės.

Asmenys arba bendrovė gali pasirinkti vardą kaip "Tokia ir Tokia Kompanija", bet tas ne-reiškia kad yra korporacija. Paprastai korporacija po vardu neša žodį "Incorporated" arba su-trumpintą "Inc.", kas reiškia kad įkorporuota. Korporacija turi akcionierių. Aficeriai paprastai jima prezidentą, išdinin-ką ir sekretorių. Gal tik šie trys asmenys turi visas akcijas, bet vistiek yra korporacija. Ir todėl darbininkas turi žinoti ar kompanija del kurios dirba, yra korporacija, ir vardą nors vieno atsakomo aficeriaus.

Ką darbininkas turi daryti kuomet darbdavys jam paskirtu laiku nemoka prigulincius algos?

Ką darbininkas turi daryti atsitikime subankrutijimo firmos del kuriuos jis dirba? Kaip algos mokamos po įstata-tymu? Tuos visus užklausimus kituose straipsniuose aprašysime. — Tėmykit. — F. L. I. S.

! ŠVIESKIMES ! REIKALINGI TUOJAU

AMERIKOS LIETUVIUI pavienių numerių PARDAVINETOJAI

Jeji pats negali, gauk mums kokią krautuovę, kuri galėtų tai padaryt. Mes prisijūsimė laikraščio numerių sulig reikalavimu.

Amerikos Lietuvis pavienių numerių pardavinėtojai gauna 50 nuosimti.

Amerikos Lietuvis prenume-rata Suv. Valstijose — \$1.50; Lietuvoje — \$2. Kas užrašys ir prisijū mums vieną naują skaitytoją, tas gaus dolerio vertės knygų DOVANAI pasirenkant iš mūsų katalogo. Kreipkitės —

Amerikos Lietuvis 14 Vernon St. Worcester, Mass.

"Baltasis švedų Laivynas" Išplaukiami iš New Yorko:

M.L. "GRIPSHOLM" lapkričio 3 S.S. "DROTTNINGHOLM" gr. 2 M.L. "GRIPSHOLM" Gruodžio, 8

Informacijos apie laivakortes ir kelionę gaunamos vel'ui, pas mūsų agentus ar bet kurioj mūsų raštinėj, Swedish American Line 10 State St. Boston, Mass.

BĖGANTI REIKALAI

9 spalio diena kai kuriose lietuvių kolonijose buvo atitinkamai paminėta. Ypatingai Chicagoje, New Yorke, Philadelphijoje, Hartforde ir kitur toje dienoje buvo surengtos prakalbos, išneštos Vilnieči užuojautai rezoliucijos. Visiems lietuviams buvo svarbu susirinkti ir paminėti tas 12-kos metų apgalios sukaktuves nuo užgrobito Lietuvos sostinės Vilniaus per lenkų grobuonius.

Tai yra tikslus ir šventas lietuvių tautos reikalas, kad nepaleist to, kas jai per amžius priklausė. Tačiau nebe visi tuo reikalu rūpinasi. Yra daug skaitlingų lietuvių kolonijų kurios nors ir galėjo 9-tą spalio atininkamai paminėti, vienok mažai tuo įdomavo. Tas rodo nejaukią atmosferą mūsų padangėje. Tas rodo, kad Amerikos lietuvių pradeda po truputį atslėpti nuo jiems šventų pareigų. Reikia kas nors daryti, kad Amerikos Lietuvis ir ant toliau palaikyt savo senos giminės šalininkais, jos remėjais kovoję už atvadavimą Vilniaus.

"Margutis" pralenkia "Naujienas" geografijoj, "Margutis" paminėdamas 9 spalio dieną, t.y. 12 metų sukaktuves nuo Vilniaus pagrobimo per lenkus įdėso Klaipėdės Lietuvos žemėlapi su dabartinės Lietuvos žemėlapi su Klaipėdos krašto žeme kaip Lietuvos teritorijos dalim.

Gi "Naujienos" beminėdamas tą pačią dieną taipgi talpino Lietuvos žemėlapi, tik tai jau be Klaipėdos. Nežinia ar "Naujienos" tą žemėlapi panaudojo iš Vokiečių okupacijos metų, ar gal manydamos, kad Klaipėdos kraštas dar vis ne Lietuvai priklauso?

Dabar Tautų Lyga turėjo progą parodyti savo galybę, nors Manžurijos klausime. Ji įstengė pripažinti ir įrodyti Japonijos netaktą Manžurijos okupavime ir išnešė prieš japonus protestą. Tačiau japonai to neįsisigando, ir Manžurijos okupavimą laiko savo reikalą. Reiškia, kad Tautų Sąjungos protestas prieš japonus negiluoja ir puldo jos autoritetą. Bet kad tą autoritetą nusistatyma palaikius pasaulio akyste, ji Manžurijos klausymą palieka pasyviu. Mat japonai su protestais nesiskaito; jie skaitosi su iega. Gi Tautos Sąjunga tos iegos neturi ir todėl jos protestai pasilieka be reikšmės.

"Keleivio" meškiškas pasitarnavimas del Lietuvių Aviacijos dienos. Lietuvių Aviacijos Dienos komitetas įdėjo didelį skelbimą į "Keleivį", o jo bosai pasiėmė už tai pinigų kad jau pliekia tai pliekia Lietuvos lakunus, išvadydami juos piniggaddžiais ir nemokšais, esą, jie Worcesterly (Mass. valstijoj) paklydo, tai kaip jau jiedu galėsiu perskristi į Lietuvą?

Tik jau sakyk ir "gudrumėlis" to "Keleivio"... Jis visomis keturiomis išsipyres laikosi į Lietuvos lakunų orlaivio uodegą, kad tik jiedu neperskristų Atlantiko vandenynio. Kodel jis taip daro ir kodel jam Chicagos "Naujienos" turavoja? Tuo tarpu užtylėsim, tik prisiminsim, kad skridimu į užjūrį visos pasaulys tautos yra užinteresuotos. Reiškia kad tai yra progreso ir kultūros reikalas. Kas galėtų išdrįst pastot kelią progresui? —Niekas.

Tačiau dar pas mus randasi tokių "gudragalvių". Pirmutinis iš jų bus "Keleivis", kuris matyt bekliaudamas, labai paliso, ir kvaitulio pagautas—parpuolė. Ir po šio įvykio, vietoj,

PIENO UKIS LIETUVOJE GAMYBA

Pieno ukio tvarkymas kooperaciniais pagrindais buvo pradėtas jau prieš Didįjį karą. 1908—1914 metų laikotarpis buvo priskaitoma keliolika pieno perdirbimo bendrovių, kurių veikimas nebuvo centralizuotas. Jos priklausė žemės tvarkymo komisijai ir tarpusavy neturėjo jokių bendresnių ryšių. Didysis karas pienininkystės darbą sutrukdė, kokiai, dešimčiai metų.

Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, visose ukio šakose pasireiškė gyvumas ir tendencija veikti kooperaciniais pagrindais. Pirmiausia buvo suorganizuoti vartotojų, kredito ir žemės ukio kooperatyvai. Ir tik vėliau, kai pasaulinė rinka pradėjo reikalauti kas kart geriau paruoštų maisto produktų, buvo pradėta organizuoti ir pieno ukio kooperacija.

Pirmutinės pieno perdirbimo bendrovės buvo įsteigtos 1923 m. Lietuvos žemės ukio kooperatyvų sąjungos "Lietuvio", kuriam pirmininkavo tada dabartinis Ministeris pirmininkas Dr. agr. J. Tubelis. 1924 m. pienu organizavimo ir finansavimo darbas buvo pavestas ir Lietuvos ukininkų sąjungai, kuri taip jau rūpinosi ekonominių visuomenės reikalais. Tos dvi organizacijos per trejus metus įsteigė daugiau, kaip 200 pienu. Turint dėmesį pieno ukio žemai laipsniui ir palyginamai trumpą laiką, atsiekti vaisiai pienu ukio kurimo požiūriu buvo jau pakenčiami. Tačiau pasirodė, kad minėtos organizacijos, dirbdamos ir kitus darbus, pienu ukio pilnai aptarnoti ir patenkinti nebepajėgia. Be to, centralizuojant ir specializuojant visas kooperacijos sritis, reikėjo šalinti esantį lygiagretiškumą ir piginti kooperatyvų aptarnavimą. Kartu su šia idėja prasidėjo ir pieno ukio sritį nauji laikai.

1926 m. gale buvo sukvietas visų Lietuvos pieno perdirbimo bendrovių atstovų suvažiavimas, kuriame nutarta sudaryti vieną centralinę pieno perdirbimo bendrovių sąjungą, pavadintą "Pienocentru".

Šiandien "Pienocentras" yra vienintelė įstaiga, aptarnaujanti viso krašto ukininkus. Kaip pakilo pieno ukis "Pienocentro" pastangomis, galima suprasti iš to, kad 1923 metais Kauno rinkai reikėjo sviesto importuoti dar iš kitur, o šiandieną pieno produktai mūsų eksporte užima jau antrą vietą. Šiandieną sunku, o gal ir visai negalima, rasti Lietuvoje kampilį, kuriame nebūtų pienu, ir sodžių, kurio, nors keli ukininkai nestatytų pienu.

Didėjant pieno pristatymo skaičiui, tankėjo ir pienu bei pieno nugriebimo punktų tinklas. 1927 metais veikė 163 pienu, 1928 m. — 243, 1929 m. — 262, 1930 m. — 272 ir 1931 m. — 273 pienu. Paskutiniiais ketveriais metais pienu skaičius, beveik pastovus ir tai dėl to, kad buvo pradėta daugiau dėmesio kreipti pienu gamybos didinimui.

1927 metais į pienu buvo pristatyta 32.297.600 klg. pienu, 1928 m. — 40.940.000 klg., 1929 m. — 74.722.300 klg. 1930 m. — 155.857.500 klg., ir 1931 m. — 196.924.195 klg. pienu. Per penkerius metus pristatyto į pienu kiekis padidėjo daugiau kaip šešius kartus. Vidutiniškai imant, į vieną pienu buvo pristatyta pienu 1927 metais 198.145 klg., o 1931 m. — 720.968 klg. Ukininkų, stacionarių pienu 1927 m., kiekvienai pienei teko po 39, 1928 m. — po 54, 1929 m. — po 116, 1930 m. — po 221, ir 1931 m. — po 262. Nevienodumas pristatyto į pienu kiekio požiūriu, atskirose apskrityse priklauso tų pačių priežastims, ku-

rios jau yra suminėtos kalbant apie ukininkų skaičių.

Iš viso sviesto pagaminta 1927 metais maždaug 1.307.900 kg. 1928 m. — 1.638.000 kg., 1929 m. — 3.055.200 kg., 1930 m. — 6.377.500 kg. ir 1931 m. — 8.141.405 kg. Sviesto produkcija penkerių metų laikotarpį padidėjo 600 procentų.

Reikia manyti, kad ateityje pienu ukis, o kartu ir sviesto gamyba dar augs, plėsis, nes šių dienų ukio buvis nėra dar pasiekęs tinkamos aukštumos. Vilčių duoda pietų Lietuva ir Klaipėdos kraštas.

žemės ukis šiandieną nėra taip produktingas, kaip turėtų būti, kad tinkamai apmokėtų darbą ir įdedamus kapitalus. Šiandieną vis dažniau iškeliami mintis, kad reikia imtis racionallesnių ukio šakų — gyvulių, pienu ukio. Ir reikia pasakyti, kad ši mintis mūsų ukininkų tarpe vis labiau prigijja. Ukininkai, turėdami gyvulių ir pienu ukio srityje maža prityrimo, į gyvulių ir pienu ukį žiuri labai atsargiai ir bijo netikėtumų, galinčių kilti iš betinkamo tokio ukio tvarkymo. Daugelis ukininkų šiandien į pienu ukį žiuri tik kaip į pagalbinę ukio šaką, o ne kaip į pagrindinę. Pagrindine ukio šaka šiandien vis tiek tebėra žemės ukis.

Pienininkystė būtų pakenčiama Lietuvoje, jei visur visi darytų Rokiškio apskrities mastu. Rokiškio apskr. pienininkystės požiūriu stovi pirmoje eilėje. Apskrityje yra 12.596 ukiai ir 27.809 melžiamos karvės. Pienu į pienu stoto 10.586 ukininkai 26.223 karvių. 1931 m. pienu surinkta 20.914.495 klg., iš kurio pagaminta sviesto 923.830 klg. Ukininkams už pienu buvo išmokėta daugiau, kaip 3 milijonai litų. Tuo tarpu iš viso Lietuvoje pienu stoto tikrai 70.000 ukininkų 216.000 karvių, kai turėtų statyti, proporcingai Rokiškio apskr., nemažiau, kaip 200.000 ukininkų, 700.000 karvių. Sviesto produkcija tuo kartu tris kartus padidėtų, o padidėjus produkcijai, sumažėtų gamybos, mašinų amortizacijos ir kitų galų išlaidos, ir pienu riebumo nuosimčio kaina pakiltų.

EKSPORTAS

Plečiant pienu produktų gamybą, nuolatos buvo žiurima racionalaus jos sunaudojimo. Mūsų vidaus rinka nėra plati ir pienu produktų poreikavimas nekados nebuvo milžiniškas. Patenkinant vidaus reikalus, buvo iškoma rinkų užsieny, rupinama eksportu, nes gamyba, kaip matyti iš pateiktų duomenų, keleriopai praško vidaus rinkos poreikavimas.

Pokariniais laikais sviesto poreikavimas buvo labai didelis ir sudarė gražių perspektyvų ateičiai. Tačiau paskutiniėj metais sviesto eksportui buvo jau nepalankus. Plintant nedarbu, sviestą importuojančių kraštų vartotojų įpirkimo pajėgumas mažėjo. Tuo tarpu sviestą eksportuojantieji kraštai, nenorėdami sumažinti pajamų, sviesto gamybą visais budais stengėsi plėsti. Dėl to sviesto pasiūlymas didėjo, o poreikavimas pasilikto tas pats. Šis reiškinys veikė sviesto kainas. Savo krašto žemės ukio produktų gamybai apsaugoti, visos sviestą importuojančios valstybės įvairiomis priemonėmis stengėsi varžyti jo importą. Vienur buvo pakelti muitai net septynius kartus, kitus įvesti įvežamam sviestui kiekiai, dar kitur šios abi priemonės buvo vartojamos kartu. Be to, į eksportą neigiamai veikė ir pinigų svyravimas.

Tačiau nežiurint tų sunkumų, mūsų sviesto eksportas metai iš metų didėjo. 1924 metais buvo eksportuota 523,9 tonos sviesto už 3.956.500 litų, 1925 m. — 923,3 tonos už 7.148.400 litų, 1926 m. — 1.746,8 tonos už 12.707.900 litų, 1927 m. — 2.051,3 tonos už 13.565.300 litų, 1928 m. — 2.612,6 tonos už 20.308.300 litų, 1929 m. — 4.083,7 tonos už 31.376.100 litų, 1930 m. — 7.356,8 tonos už 46.890.100 litų, ir 1931 m. — 8.705,2 tonos už 47.196.000 litų.

Iš šių duomenų aiškiai matyti, kad sviesto eksportas 1924—1931 m. laikotarpį padidėjo daugiau, kaip 15 kartų.

Ir nežiurint tai, kad tarptautinėje rinkoje sviesto kaina nuo 7,50 lit. kilogramai (1924 metais) nukrito ligi 5,4 litų (1931 metais) t. y. daugiau kaip 30

nuosimčių, gautoji suma padidėjo vistiek 12 kartų.

Taip pat ir su kitais pienu produktais — siuriu, varške, grietine. Jų buvo eksportuota 1927 m. 4.660,0 tonos, 1928 m. — 6.428,7 tonos, 1929 metais — 9.613,5 tonos, 1930 m. — 5.804,8 tonos ir 1931 m. — 2.383,0 ton. Iš viso, už visus eksportuotus pienu produktus (įskaitant ir sviestą) gauta 1924 m. — 6.789.300 litų, 1925 m. — 12.123.300 litų, 1926 m. — 16.295.200 litų, 1927 m. — 17.536.600 litų, 1928 m. — 25.559.600 litų, 1929 m. — 38.070.300 litų, 1930 m. — 52.521.100 litų ir 1931 m. — 48.435.600 litų.

Pajamos už eksportuojamus pienu produktus bendrose eksporto sumose užima žymią vietą. 1924 metais pajamos už pienu produktus sudarė tikrai 2,5 nuosimčio bendros eksporto sumos, o 1926 metais jau 6,4%, 1928 m. — 9,9%, 1930 m. — 15,7% ir 1931 m. net 17,7%. Šiandieną pienu produktai eksporte užima antrą vietą.

Daugiausia pienu produktų eksportuojama Vokietijon. Paskutiniu laiku dėl valiutos ižvežimo suvaržymo ir muitų politikos, sviesto eksportą Vokietijon teko sumažinti. Užtat sviesto eksportą pavyko žymiai padidinti Anglijon, Belgijon, Šveicarijion ir Prancuzijon.

1931 metais Pienocentras eksportavo 94% viso eksportuoto sviesto. Į Vokietiją išėjo 66.993 statinaitės arba 45,5% viso sviesto, į Angliją 32.865 statinaitės arba 22,32%, į Šveicariją — 11.265 statinaitės arba 7,65%, į Belgiją — 26.636 statinaitės arba 18,08% ir į kitas valstybes — 9.503 statinaitės arba 6,45% viso sviesto.

Nežiurint visų sunkumų, sviesto eksportas 1931 metais, sulyginus su 1930 m. eksportu, padidėjo 25%. Turint galvoje nepastovias rinkos sąlygas ir nuolatine kovą dėl rinkos užkariavimo ir jos išlaikymo, šis reiškinys džiugina.

Šiais metais sviesto gamyba ir eksportas intensyvėja. Per pirmąjį šių metų pusmetį eksportuota 69.000 statinaičių, kai tuo tarpu 1931 metais per tą patį laiką eksportuota tikrai 54.956 statinaitės. Sviesto eksportas padidėjo per pirmą pusmetį 14.044 statinaitėmis arba 25,6%. Vasarą pienu pristatymas į pienu buna gausingesnis ir sviesto gamyba žymiai didesnė kaip žiemą. Tenka manyti, kad šiais metais sviesto ir kitų pienu produktų eksportas žymiai prašoks pereitų metų eksportą.

Šiais metais pagaminto sviesto 49,8% eksportuota Vokietijon, 44,3% Anglijon, 4,8% Belgijon, 0,4% Šveicarijion, 0,2% Čekoslovakijon, 0,4% Prancuzijon ir 0,1% į kitus kraštus.

Žinivai tiki, kad šiemet sviesto bus eksportuota iš viso apie 10.000 tonų. Turimomis žiniomis Australija ir Zelandija dėl sauso oro sumažino eksportą į Angliją apie 12%. (Dėl to, turbūt, mūsų eksportas į Angliją pakilo). Į Vokietiją pagal kontingentus galima eksportuoti per metus ne daugiau, kaip 5.000 tonų arba 500 tonų kas mėnesį, mokant už 100 kg. 50 markių maito. Dėl prasidėjusios konkurencijos parduoti sviestą kitur sunkiau. Pradeda konkuruoti Danija. Jie pastebėjo, kad jų sviestas dėl aukštos markės ir brangumo ne tiek noriai perkamas, dirbtinai mažina kainas. Dėl to, Londono rinkoje mūsų ir danų sviesto kainos vienodos. Tačiau nežiurint tai, rodos, kad eksportą pagal turimus jau aštuonių mėnesių duomenis, pavyks išlaikyti reikiamoje aukštumoje.

Palyginamai per trumpą laiką pienu ukis Lietuvoje gražiai suklestėjo. Aplinkybės tokios, kad galima tikėtis, jog jis gražiai klestės ir toliau. — Tsb.

Padidinkime "Amerikos Lietuvio" Skaitytojų Skaitlių iki 5,000!

Kas dabar užsirašys "Amerikos Lietuvį" metams ir prišius \$2., tas gaus DOVANAI \$2.40 vertės Istoriją Žymiausių Europos Tautų Kariavusių Senovėje ir Pasaulinėje Karėje su Lituvos Kariuomenės Priedu. Su Žemėlapiu. 193 dubeltavi puslapiai — pavieniai su priedu, 456 puslapiai. 134 paveikslai.

Apie tos knygos vertę, kurioje tilpsta Istorijos Žymiausių Europos Tautų Kariavusių Senovėj ir Pasaulinėj Karėj, daug čia nekalbėsime, tik trumpai pažymėsime, kad iš joje aprašytų kariškų baisinybių daug nepaprastų įspudžių įgysit, daug iki šioliai jums nežinomų dalykų patirsit.

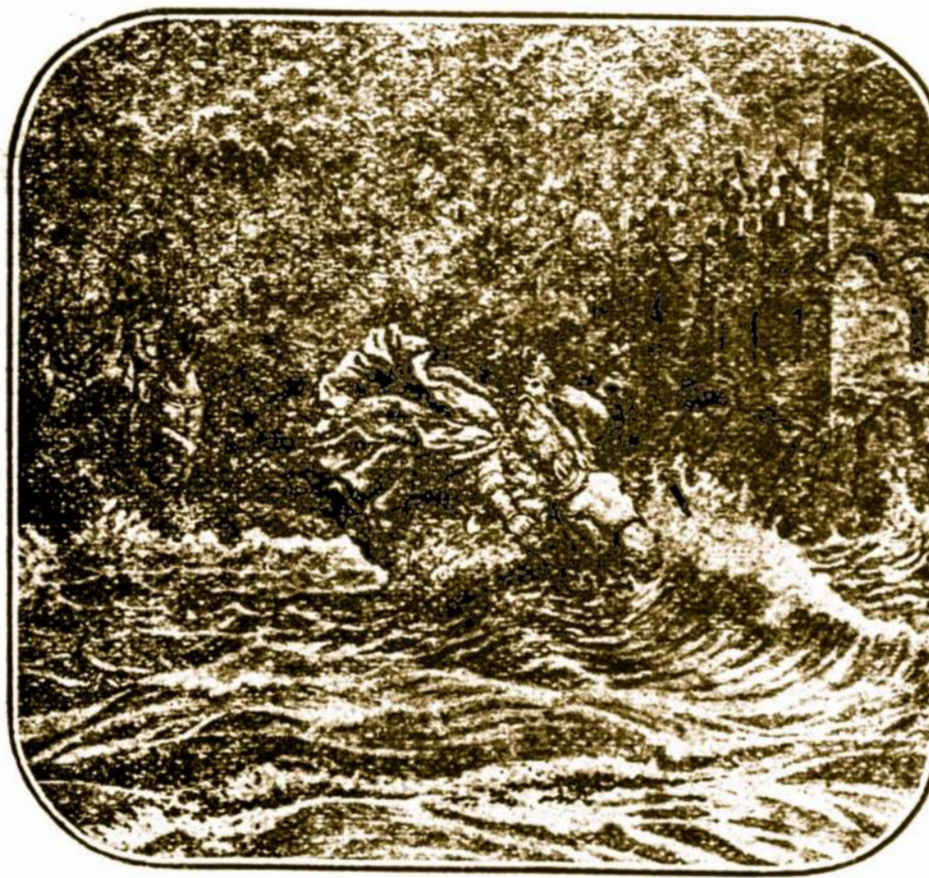
Čia talpinam tik kai kuriuos paveikslus, tilpstančius Istorijoje Žymiausių Europos Tautų Kariavusių Senovėje ir Pasaulinėje Karėje. Gi tilpstančias prie paveikslų istorijas Paliekame Dovanų Knygoje del tų, kurie taps "Amerikos Lietuvio" skaitytojais.

Galileo, garsus italų mokslininkas mokina, kad žemė sukasi aplink saulę.

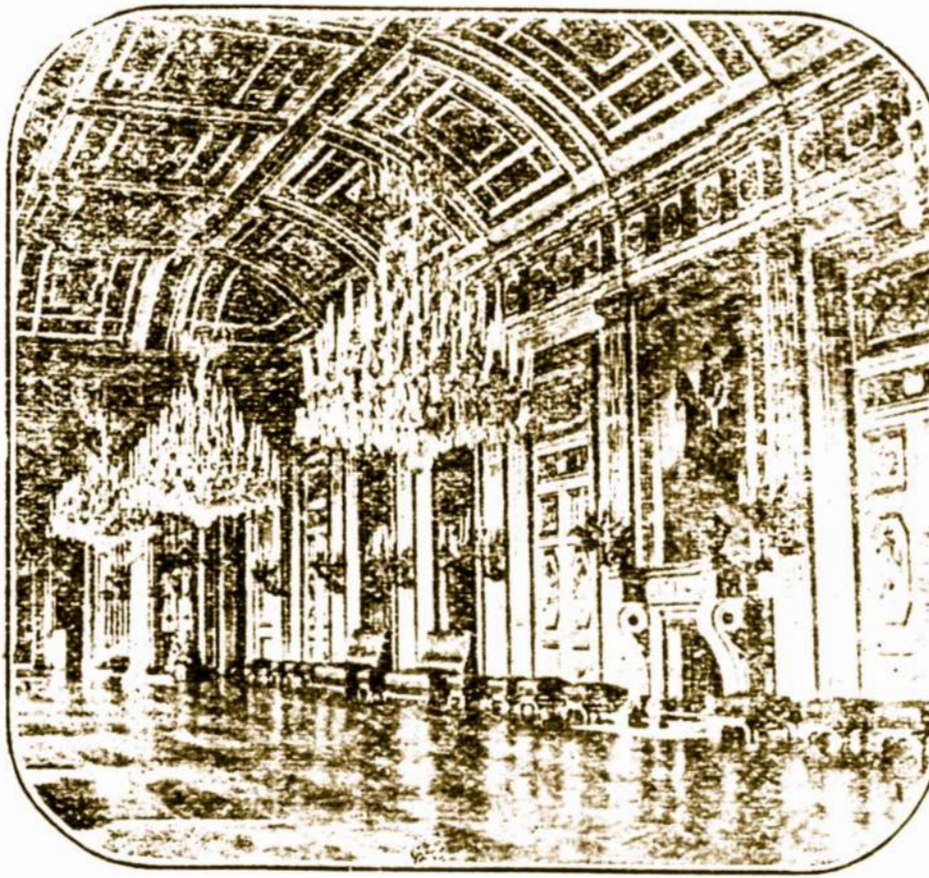
Skerdynė protestonų, šv. Baltromiejais naktyje, 1572 m.

Imperatorius Fredrikas Barbarossa, prigeria bandyme pereiti per upę Palestinoje, į pabaigą 12-to šimtmečio.

Neronas, vienas iš blogiausių Romos imperatorių skambina kankles laike degimo Romos miesto.

Didėji salė Versailles palociuje

Orleano Mergelė, Joanna d'Arc

Tos knygos padarymas lėšavo virš dviejų tukstančių dolerių (\$2,000.) Bet dabar, norėdami "Amerikos Lietuvį" išplatinti, atiduodam ją savo skaitytojams už DYKĄ. Užtaigi kviečiame visus mūsų skaitytojus ir rėmėjus ateit mums į talką išplatinti "Amerikos Lietuvį" tarpe čia arba Lietuvoje gyvenančių savo draugų pažįstamų.

Jeigu kam ir nepasisiektų prikalbinti mums vieną - kitą naują skaitytoją, tai prašytumem nors sau pasinaujinti ant ilgesnio laiko; DOVANOS vis tiek bus prisiųstos už Jusų pasidarbavimą, o sykiu ir už palaikymą Lietuviškos Spaudos Reikalų. Rašykite —

AMERIKOS LIETUVIS

14 VERNON STREET,

WORCESTER, MASS.

LIETUVA

per BREMENĄ

Greičiausiais Jurų Laivais

BREMEN EUROPA

Puikus

Geležinkelių Susisiekimas Iš Bremerhaven į Lietuvą

Kreipkitės:

252 Boylston St. Boston, Mass.

NORTH GERMAN

LLOYD

PERKAME

Lietuvos

Laisvės

Paskolos

Bonus

Kreipkis

Amerikos Lietuvio Knygynas

Worcester, Mass. 14 Vernon St.

Didelis Kolombia - Viktor Rekordų Išpardavimas

Parduosime Per šį Mėnesį už Nupigintą Kainą:

Po
50c
Rekordą
Vietoj
75c

Šitas
Nupigi-
nimas
Tęsis
Tiktai
Per šį
Mėnesį

Iš 2,000 naujausių ir gražiausių lietuviškų rekordų surasite nors vieną tinkamą, jei pasiskubinsite į laiką ateiti arba paršyti:—

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNAS
14 Vernon Street — Worcester, Mass

STATEMENT

OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE CONGRESS OF AUGUST 24, 1912.

Of Amerikos Lietuvis, published weekly at Worcester, Mass. for October 1st, 1932, State of Massachusetts, County of Worcester.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, appeared Gabriel A. Kyba, publisher of the Amerikos Lietuvis (American Lithuanian), and stated that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management (and if a daily paper the circulation, etc.), of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, embodied in section 443 Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher, Gabriel A. Kyba, Worcester, Mass.; Editor, Josephine Leonaitė, Worcester, Mass.; Managing Editor, Gabriel A. Kyba, Worcester, Mass.; Business Manager, Gabriel A. Kyba, Worcester, Mass.

2. That the owner is: Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and condition under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner; and that affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or

curities than as so stated by him.
5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the six months preceding the date shown above is (This information is required from daily publications only).
Gabriel A. Kyba, publisher,
Sworn to and subscribed before me this first day of October, 1932.
Josephine Leonaitė
Notary Public
(SEAL)
Commission expires April 3, 1936.

Vietos žinios

Miestas Prašys Miltų ir Audeklų Iš Jungtinių Valstijų Valdžios

Miesto Labdarybės Taryba prašys valdžios paskirti Worcesterio miestui virš 1,000,000 svarų miltų ir apie 60,000 mastų audeklo iš pertekliaus kurį išdaliną per Raudonąjį Kryžių. Albert E. Howell, generalis prižiūrėtojas pasitarė su Gerhard Becker, Labdarybės Tarybos direktoriumi ir abudu sutiko prašyti miltų ir audeklo iš valdžios. Miltai užtektų per tris mėnesius. Audeklas suteiktų šeimynoms kurios gauna pašalpą, suknių, apatinių, vyrams marškinių ir visiems natūrinų drabužių. Tuo budu sumažintų miestui išlaidų maistui ir drabužiams.

Raudonajam Kryžiui pagelbstant miesto draugijoms susitūtų audeklą į drabužius, tokiu pat budu kaip kad parpinom drabužius laike karės. Moterų draugijos, bažnytinės draugijos ir įvairios labdarybės organizacijos bus prašomos pagelbėti šiame darbe.

Distriktų Taryba jau trečia savaitė kaip veikia ir jau rodo pasekmių. Susekta jau šeimynų kuriom nereikalinga duot pašalpos ir jau miestui sugražinta pinigų nuo \$70 iki \$5. Teipgi surasta šeimynų, kurių nariai pradėjo jau dirbt ir tom pašalpa atimta. Už trijų mėnesių bus suteiktas pirmas raportas už šesiu mėnesių miestas atgaus šios sistemos naudą.

Pasiryžę Numazinti Taksas Iki \$25.

Worcesterio Taksų Mokėtojų sąjunga seneniai davė pranešimą worcesteriečiams, kad jos tikslas yra numazinti taksas iki \$25. už tukstantį. Šis pranešimas buvo pasekbtas, tuojaus po Miesto Tarybos finansų komisijos išduoto raporto. Pranešimas sakė, kad finansų komisija priėmė didžiumą iš tų 17 pasiūlymų kuriuos sąjunga pridavė rugpjūčio mėnesį, bet raportas tylėjo kas link kaikiurių svarbių žingsnių del sumažinimo eikvojimo pinigų ir bereikalingų išlaidų.

Sąjunga savo pranešime tarp kitų faktų dar pareiškė: "Miesto Tarybos finansų komiteto ekonominškas raportas priduoda kiek nors vilties, bet padaryta tik vienas žingsnis prie sumažinimo taksų Worcesteri. Worcesterio taksų mokėtojai yra dėkingi komisijos nariams už jų pastangas ir pašvestą laiką sumažinti taksų našta 1933 metams. Jų raportas padeda mūsų miestą pirmoje eilėje tarp Massachusetts miestų kurie stengiasi sumažinti išlaidas. Vienok problema pasilieka toli nuo išrišimo. Worcesterio Taksų Mokėtojų sąjunga nori \$25. taksų mokesčių Worcesteriui. Sąjunga gerai žino, kad negalima to atsiekti tuojaus. Gali užimti keletą metų kol tikslas bus atsiektas. Finansų komisijai reikalinga dar \$1,861,000 balansuoti 1933 metų biudžetą, iš priežasties sumažintų įneigų ir padidėjusių išlaidų, tai negalima daugiau tikėtis kaip menką sumažinimą kitais metais. Todėl nėra vilties kad kitais metais sulauksime sumažintas taksas. Šimtai namų savininkų negalėjo užmokėti savo 1932 metų mokesčius. Daug šimtų prisidės prie šio skaičiaus 1933 metuose. Darbdaviai išmoka taksomis pinigų kuriose galėtų būti geriau sunaudoti suteikt darbus bedarbiams arba tiems kurie dirba už numuštas algas arba nepilną laiką. Padėjimas Worcesteri, kaip ir per visą šalį neleidžia normaliam laikam sugryžt.

Taksų Mokėtojų sąjunga tiki, kad 1933 metų taksos gali but sumažintos jeigu Majoras, Miesto Taryba ir Mokyklų Komitetas imtusi už tos problemos su drąsa ir pasiryžimu. Finansų Komisija jau priėmė didžiumą 17 pasiūlymų ir veikia maždaug pagal sąjungos pageidavimus. Vienok daugiausia priklauso nuo miesto majoro, nes jis gali surast daug kitų būdų apart tų 17-ka, sumažinti biudžetą. O majoras ir Miesto Taryba reikalauja taksų mokėtojų paramos. Priklauso nuo pačių Worcesterio namų savininkų ar jie mokės po \$40. už tukstantį taksomis 1933 metams arba mažiau negu 1932 metų. Worcesterio Taksų Mokėtojų 3,500 nariai ir kiti tukstanciai taksų mokėtojų kurie dar nepriklauso prie sąjungos turi padėt, šaukt ir but pasiryžę įkalt savo atstovams faktą, kad mokesčiai gali ir turi but sumažinti. Dabar laikas kiekvienam taksų mokėtojui saugot atdžiai savo tarybos narių balsus ir paremt tuos savo atstovus kurie turi drąsą stovėti prieš pavojų ir balsuot už ekonominškus įstatymus. Worcesterio piliečių didžiuma nori ir reikalauja sumažinti taksas. Jeigu kiekvienas šį reikalavimą paduos savo atstovui ir prie kiekvienos progos tą nusistatymą viešai pareišk, tą tikslą bus galima atsiekti. Jei piliečiai tylės, tai taksos dar pakils kita metą ir taip kils kas metai".

Sportas - Ristynės

Spalio 11-tą dieną įvyko didelės ristynės Mechanics salėje. Ritosi pirmaeilinis ristikas Juozas Malcevičius su Straku. Lietuvis Gansonas ritosi su vokiečiu Schroederiu, kurį laike 30 minučių taip pailsino, kad vokiečius leda gyvas liko. Po jų sekė Jack Washburnas, kuris savo oponentui Martynui Zikovui nedavė nė pasirodyti, veik į 3 minutes jį priplojo prie sieniko. Paskui išėjo Matros Kirilenko su Mario Giglio. Pastarasis buvo paristas į 17 minučių laiko.

Daugiausia šiose ristynėse įdomumo suteikė žiurovams Malcevičius su Straku. Strakas yra nepalyginamai galingesnis už Malcevičių savo žiaurumu. Jei ne ristynių vedėjo apskurumas, tai Strakas bile kam galą padarytų į trumpą laiką. Jis pirmiausiai stenigasi persimest savo oponentą ir su nykščių galais apkint, o jau paskui yra nesunku auką pasigriebt už sprando ir pridusint. Šių ristynių spektaklis buvo skaudus, bet publika neapsakomai mėgsta tokius spektaklius.

Butų tikrai raudonas juokas, jei pasisektų promoteriui McGrath suporuot Straką su Vašburnu. Tasyk ristyniu arenoje pasikartotų senovės egiptėnų istorija, kur gladiatoriai turėjo parodyt savo ivergus, kad išsivokus iš savo oponento užsimojimų.

Vaiką Pabarė, Tai Jis Pabėgo

Jonas Ankstutis nuo 80 Arlington gatvės parėjo namon vėlai pirmadienio naktį, tai jo motina pabarė jį ir liepė jam vėlai nesitrankyti. Jis sake, kad vyks į New Yorką. Jonas Ankstutis, šešiolikos metų išvyko iš namų antradienį ir iki šiol nesugryžo. Policija jo ieško.

Dvejos Vestuvės Trečiadienį

Kolumbo dienoje, 8-tą valandą, ryte, šv. Kazimiero bažnyčioje įvyko Marijonos Juškevičutės ir Bernardo Struckaus sutuoktuvės. Leokadija Ambrozaitė, Ona Lukošaitė ir Julė Bakšitė buvo pamergės, gį Vincas Juškevičius, Pranas Babraitis ir Alekas Butkevičius buvo pabroliai. Jaunojo brolio namuose, pas Joną Struckų įvyko giminių ir svečių priėmimas, po vestuvių iškilmių. Nauja porėlė po pietų išvyko kelionėn į Chicagą ir sugrįžė apsigyvens 66 Ward gatvės, Worcesteri.

Devintą valandą ryte, šv. Kazimiero bažnyčioje, įvyko Onos Ridikiutės vestuvės su Petru Paliuliu. Margarieta Adamskiutė buvo pamergė ir Jonas Ridikiukas pabrolis. Po vestuvių iškilmių bažnyčioje įvyko giminių ir svečių priėmimas Rebboli res-

RCA Victor ir Stromberg Carlson Radio

Gali But Nupirkti
Labai Prienamomis Mėnesinėmis Mokestimis
Gausus Nuleidimas Už Jusų Seną Radio, Kada
Mainot su Vienu iš Šių Naujų Išdirbysčių Radio
Svarbiausia Musų Biznio Dalis Yra Musų
Geriausias Patarnavimas
M. STEINERT & SONS, 308 MAIN STREET
DIAL 5-2506 WORCESTER

taurante. Jaunieji paskui išvyko į Kanadą ir sugrįžė apsigyvens po numeriu 50 Plantation gatvės, Worcesteri.

Klubo Metinis "Clambake"

Sekmadienį, spalio 30-tą dieną, pirmą valandą po pietų, prasidės Lietuvių Ukėsų Klubo metinis "Clambake." Kaip ir pirmesniuose metuose taip ir šiemet šioji rudeninė puota įvyks Lietuvių Ukėsų Klubo vasarnamų "Bungalow," prie Quinsigamon ežero, Davis Way. Su šiuo pasiilksminimu užsidaro vasarnamis iki kito pavasario. Dabar klubo komisija pardavinėja tikietus. Kurie nori nusipirkt tikietų tesikreipie pas Joną Galecką, vasarnamio šeiminką; pas Šimą Žukauską, klubo buidinko šeiminką; pas Joną Dirvelį klubo pirmininką; ir pas Petrą Janulevičių. Patartina kuo ankščiau įsigyt tikietus, nes gale gali neužtekt. Komisija

Prasidėjo Šokiai

Lietuvių Suvienytos Draugijos bendrai su Pranu Savicku ir jo "Trubaduru" orkestra, prie kurios priklauso visiems gerai žinomas muzikantas Šimkus, rengia šokius kiekviena šeštadienį, Lietuvių Svetainėje, 29 Endicott gatvės. Teipgi už įžangos tikietus bus duodamos trys dovanos ten pat ant vietos. Kaip jauniems teip ir visiems kitiems yra gera proga prie puikius muzikos praleist laiką, pasiškoti ir laimėt vieną iš trijų dovanų.

PAIEŠKOJIMAI

Heindrick Berent, atvyko Amerikon pradžioje 1914 m. Tankiai susinešdavo su giminėmis Lietuvoje iki pasaulinio karo, kuomet visai laiškaik sustojo. Išvykdamas, Lietuvoje paliko tėvus, du brolius ir dvi seseris. Antrasis brolis irgi apleido Kanadą. Antrasis brolis irgi apleido Lietuvą. Bet tėvai vis gyvena šiauliu Apskirtyje, Žemelių Valsčiuje, Laumikų Kaime.
Brolis, Emanuel Berent, gyvenantis Kanadoj, ieško žinių. Turintieji kokį informacijų prašoma susinešti su Foreign Language Information Service, 222 Fourth Avenue, New York, New York.
Paiškau merginos ar našlės be vaikių, nuo 35 iki 45 metų amžiaus, apšvedimui. Esu 40 metų amžiaus. Malonėkit atsiškaut šiuo adresu, o aš tikrai atrašysiu laiška: W. J. Paulaukas, Box 286, Granville, Ill.

ALIEJUS KURUI — PECIAMS PECIUKAMS
Geresnis šildymas Už Pigesnę Kainą
161 WASHINGTON ST.
Tel. 3-7247

Ieško Darbo

Jaunas vyras ieško bile kokio užsiėmimo, kad ir ukės darbo. Moka automobilį važiuot ir abelnai darštus vyras. Kreipkitės pas:— Antaną Kuleišą, 12 Viking Terrace, Worcester, Mass.

PARSIDUODA
Turiu pardavimui namų, krautuvių, gasolino stočių, ukų ir kitokių įvairių rusių "biznių". Kuris žmogus įdomautsi galėtų sau įsigyti vieną iš šitų biznių su labai mažu įnešimu. Su visokiais nuosavybių pirkimo ir pardavimo reikalais kreipkitės pas Joną V. Bačinską, 362 Millbury gatvės, Worcester, Mass. Tel. 5-1127 ir 3-7748.

FARMOS IR KURO PRODUKTAI!

Pirkite Kiaules
Parsiduoda Labai Nupiginta Kaina

Parsiduoda
SVENTO BERNARDO SUNIUKAI

Parsiduoda
ANGLYS — ALIEJUS — MALKOS
Priimam užsakymus ir Pristatom į Namus
JONAS ČIRVINSKAS
340 Harding St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA

Parsiduoda batų taisymo dirbtuvė su visomis reikalingomis mašinomis. Biznis išdirbtas. Reikia tik sėst prie mašinos ir "kalt pingus". Jei, rastusi, kuris norėtų pirkti šią dirbtuvę, bet nemoka puspadžių prikal, tai tokį pirkiką savininkas pasižada išmokyt.

Pasiskubinkit, nes jusų laukia auksinė proga. Savininkas važiuoja į Lietuvą ir todėl galėsit pigiai gerą biznį įsigyt. Kreipkitės:— A. Kulokas, 382 Millbury St., Worcester, Mass.

Motiejus A. Čivinskas

GERIAUSIS LIETUVIS GRABORIUS

Patarnauju laidotuviams ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prienamą kainą. Tel. 5-5898

M. Steinert and Sons
308 MAIN GATVĖS,
Worcester, Mass.